

TISKOVINA

Poština plačana pri pošti Slovenj Gradec

Cena: 2,92 EUR

leto: XLVI | april 2014 | številka: 4

GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.

Viharnik

• Gozdarstvo • Gozdno-lesna veriga • Kmetijstvo • Veterina • Čebelarstvo • Zdravstvo

• Leto je naokoli • To smo mi • Malha smeha • Razširimo obzorja • Prgišče zgodovine

Listnica uredništva

Spremembe

Marta Krejan, prof.

V drugi polovici 19. stoletja so v Združenem kraljestvu s hitrim razvojem ribolova in železnic, zaradi česar so lahko sveže ribe redno dostavljali v industrijska mesta daleč od obale, med delavskim razredom za najpogostejši obrok imeli ribe in krompir, t. i. fish and chips. Hrano so zavijali v časopisni papir. Kljub napredku, novim higienskim standardom in širitvi po celem svetu hrano še vedno zavijajo v papir. Seveda gre za papir za zavijanje hrane, ki pa je tradicionalno potiskan kot časopis. Stvari se spreminjajo in prilagajajo novim in drugačnim razmeram, željam in potrebam, vsebina pa ostaja ista. In tako je prav – če je nekaj dobro, naj ostane!

Tudi Viharnik ohranja tradicijo, čeprav gre,

kot rečemo, naprej s časom. Kot vidite, smo nekoliko spremenili naslovnico, a še vedno ostaja povsem "viharniška". Vsebine so enake, kot so bile do sedaj, torej vaše, naše, aktualne, zabavne, pisane in poučne, a tudi žalostne in nostalgčne. Najbrž ste opazili, da je format zadnje mesece nekoliko manjši, revija je nekoliko ožja; razlog za to je zgolj tehnične in finančne narave, prostor, ki smo ga s tem izgubili – pa čeprav je skoraj neopazen – pa smo pridobili nazaj z drugo spremembo. Zelenih pasic zgoraj in spodaj na notranjih straneh ni več. Prednost tega vidimo še drugje: posamezne strani so manj nasičene in fotografije pridejo bolj do izraza. Dogovorili smo se še za nekaj "lepotnih" popravkov, ki so komaj opazni, a prijazni za oko, kar je pa najpomembnejše, je nov papir. Pred časom, ko smo delali anketo, vas je veliko zapisalo, da je moteče, ker se papir blešči, kar zelo otežuje branje. Čeprav je trajalo dolgo, vas končno lahko razveselim: papir, na katerega bomo odslej tiskali Viharnik, se ne blešči in je prijetnejši na dotik ter prijaznejši do okolja, kar je trenutno tudi eno izmed naših najpomembnejših vodil.

Če je nekaj dobro, naj ostane, smo rekli. Viharnik je dober, zato želimo, da ostane, kajne. Pri tem pa veliko vlogo igrate prav vi, bralci in avtorice in avtorji. Spremembe, ki smo jih naredili, so dobre, a zahtevajo spremembe tudi drugje. Papir, na katerega tiskamo, zahteva kvalitetne fotografije, zato prosim, da nam pošljete čim boljše fotografije in v izvorni velikosti. Včasih se najbrž vprašate, zakaj vaša fotografija ni bila objavljena; ne zato, ker nam ne bi bila všeč, ampak zato, ker je premajhna ali ne dovolj kvalitetna. Naj vas potolažim, vedno boljše nam pošiljate, zato se nikar ne prestrašite. No, včasih pa enostavno ni več prostora. S številom strani smo namreč omejeni. Res jih je bilo vsa ta leta enkrat več, drugič manj, ampak z letom 2014 si tega ne moremo več privoščiti, zato bo posamezna številka Viharnika imela več kot 36 strani samo ob posebnih priložnostih (dvojna številka, praznična decembrska ipd.). Tudi v zvezi s tem moramo za sodelovanje prositi vas, in sicer predvsem v zvezi z rubriko, namenjeno spominu na naše najdražje. Spomini, ki jih zapišemo, ostanejo za zmeraj, vsaj dokler bo obstajal nekdo, ki jih bo prebral. Pomembno je, kaj zapišemo, in vemo, da je list papirja daleč premalo za vse, kar želimo povedati, a vendar: izbrane besede, četudi jih je manj, lahko povedo veliko več kot cela popisana stran.

Včasih je za avtorja prispevka zelo moteče, ker mi kdaj kaj skrajšamo in popravimo, vendar je to zaradi koncepta revije nujno. Moram pa priznati, da je tudi to zelo redko, saj z vsemi avtorji odlično sodelujemo. Čeprav pride kdaj tudi do kakega nesoglasja, ko je malo drugače "zasukana" beseda potem tudi razumljena napačno. Za take pa se seveda opravičujemo.

Ampak hrane pa vseeno ne zavijajte v Viharnik.

Čas teče

Drago in Polde sta se upokojila

Foto: Marta Krejan

Spec. Drago Pogorevc,
univ. dipl. inž. stroj.

Drago Pogorevc, naš vedno prijazni sodelavec, je dopolnil še eno življenjsko obdobje. In sicer obdobje največje življenjske ustvarjalnosti, ki ga je zastavil ob koncu formalnega izobraževanja v letu 1974, ko se je zaposlil v Gorenju, kjer je združeval delo do leta 1979. V tistem obdobju je prepoznal perspektivo v Lesni Slovenj Gradec, ki se je ukvarjala s pridobivanjem in predelavo lesa.

Spoznal je, da se les pridobiva in obdeluje s stroji in to je bila za takratnega mladega inženirja strojništva v TOZD-u Transport in servisi prava priložnost. TOZD je vodil Franc Vrbnjak, Drago pa je bil njegov pomočnik in tehnični vodja pri transportu ter programih vzdrževanja in razvoja strojev za pridobivanje lesa. Vseskozi je bil študijsko in razvojno usmerjen ter s svojim doslednim pristopom uspešen nosilec in koristen sodelavec pri razvojnih projektih. Tako je leta 1985 pridobil specializacijo konstruktorstva in splošne strojogradnje na področju žičničarske tehnologije. Sodeloval je pri traktorskih nadgradnjah in bil nosilec razvoja gozdarskega traktorja Woody, ki je bil za takratne čase izjemni tehnološki in tehnični dosežek. Po ločitvi lesne industrije in gozdarstva na Koroškem je postal vodja Transportno servisne dejavnosti v GG Slovenj Gradec. V tem času se je poleg vodenja ukvarjal z razvojnimi projekti in se strokovno izpolnjeval na področju strojništva, prevoznštva, ekonomije, varstva pri delu, informatike in leta 2001 zaključil nadgradnjo formalnega izobraževanja in postal diplomirani inženir strojništva.

Po premestitvi in zmanjšanju transportne in mehanične dejavnosti se je Drago posvetil razvoju in projektni dejavnosti na upravi podjetja GG Slovenj Gradec. Njegovo znanje in temeljitost sta pripomogla, da smo na nivoju podjetja uspešno realizirali kar nekaj idej, kot so postavitve sodobne žage v Otiškem Vrhu, pridobitev CE-certifikata, uvajanje metode nenehnega izboljševanja podjetja ... Od leta 2006 je Drago usposobljen za vodenje evropskih projektov. Z vztrajnostjo, resnostjo in strokovnim pristopom je na prijazen ter nevsiljiv način dosegel odlično sodelovanje vseh sodelujočih.

Ko sem ga imel leta 1982 prvič priložnost srečati kot pripravnik na TOZD-u Transport in servisi, je bil to resen, prijazen,

nekoliko sicer zadržan, spoštovanja vreden strojni inženir z brado. Njegova narava tako po notranosti kot zunanosti se tudi po vseh letih ni spreminjala. V zadnjih desetletjih je tudi športno zelo aktiven in danes ima klen videz korenine s Pake in vitalnega drevesa, ki se je razvijalo in dajalo plodove pod Pohorjem v Mislinji.

Drago je človek družabnega značaja in se rad udeleži tudi druženj izven delovnega časa, kar še dodatno kaže na pripadnost kolektivu, pri sodelavcih pa je eden najbolj priljubljenih. Prepričan sem, da mu bo tudi v prihodnje bog namenil zdrava in da bo doživljal lepe trenutke s svojo družino in prijatelji. V upanju, da tudi zdaj že bivši sodelavci ostanemo njegovi prijatelji in se vidimo vsaj ob kratkih srečanjih in klepetih, Dragu želimo vse najlepše tudi v prihodnje.

Silvo Pritrznik

Polde Mori, univ. dipl. inž. gozd.

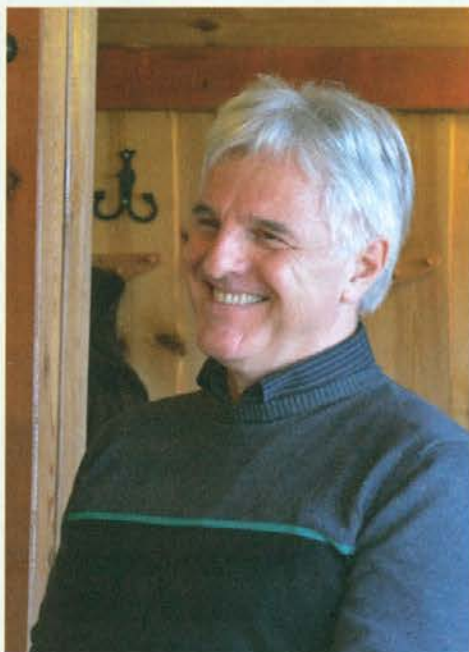

Foto: Marta Krejan

V novembru 2013 je svojo bogato delovno pot v Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec zaključil naš sodelavec Polde Mori. Odločil se je za upokojeve, in kot je dejal, bo svojo nadaljnjo življenjsko pot speljal med hobiji, kot so lovstvo, kolesarjenje in smučanje ter se seveda posvetil razvijanju svojih vnukov.

Polde je bil celo delovno dobo povezan z gozdarstvom na Koroškem in je eden redkih, ki so ostali zvesti svojemu poklicu do konca delovne dobe. Kot štipendist Lesne na srednji gozdarski šoli in nato na Biotehnični fakulteti se je po diplomu v letu 1977 zaposlil kot pripravnik

Direktor Silvo Pritrznik je upokojencema v imenu družbe podaril lepi sliki za spomin. Foto: Ida Robnik

na Tozdu gozdarstvo Črna na Koroškem, nato nadaljeval kot referent za izkoriščanje gozdov in po odhodu Milana Čurina v pokoj je postal direktor TOZD-a Gozdarstvo Črna na Koroškem. Vseskozi je pospeševal modernizacijo gozdne tehnike in bil eden prvih, ki so v delo intenzivno uvajali mobilne gozdarske žičnice na težko dostopnih terenih. Tudi prvi traktor na hidrostatski pogon, ki ga je izdelal Tozd Transport in servisi je največ preizkušen in demonstracij opravil prav na terenih Tozda gozdarstvo Črna na Koroškem. Polde je ves čas podpiral ideje napredka v gozdarski tehniki in omogočal preizkušanje novitet v enoti, ki jo je vodil. Tu je treba omeniti še žičnico Mobil 2500 kot rezultat razvoja v Gozdnem gospodarstvu Slovenj Gradec, ki je večino dela opravila prav na področju Črne na Koroškem s strojniki, zaposlenimi v enoti, ki jo je takrat uspešno vodil Polde Mori.

Po reorganizaciji Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec v letu 1999 je Polde postal prokurist sestrške firme GG Inpo in v začetku leta 2011 direktor. Skoraj enajst let je vodil invalidsko podjetje, kjer so večinoma zaposleni invalidi, ki niso več sposobni težkega dela v gozdarstvu, še vedno pa lahko opravljajo fizično lažje delo na področju decimiranja lesa in izdelave embalaže. Tem delavcem je znal prisluhniti in jih tudi motivirati, da so kljub invalidnosti z veseljem in zagnano opravljali svoje delo. V času svojega mandata je skrbel za razvoj in napredek firme, saj je posodobil paletarno in postavil nove sušilnice za sušenje lesa iglavcev in listavcev, ki jih na tej enoti največ predelujejo v decimirane elemente za pohištvo. Prav tako je treba les za prekomorsko embalažo sušiti po standardu o fitosanitarnih ukrepih, ki zmanjšujejo nevarnost vnosa in širjenja karantenskih škodljivih organizmov,

Drago je bil zadnja leta cimer Marte Krejan, urednice Viharnika, in pogosto tudi njena opora. Foto: Ida Robnik

povezanih z leseno embalažo. Tudi ta standard, imenovan ISPM-15, je Polde pridobil in tako organiziral proizvodnjo embalaže, kot jo standard zahteva. Ker pa je sušenje povezano s toplotno energijo, je na tej lokaciji začel nastajati center za soproizvodnjo električne in toplotne energije. Nastala je firma Energetika biomasa, d. o. o., in Polde je bil od leta 2006 do 2012 tudi direktor te firme. Zaradi potrebe po surovini za delovanje te firme je Polde pripravil smernice preko Koroškega razvojnega centra RACE-KOGO, d. o. o., za razvoj biomasnega centra na tej lokaciji.

V okviru dejavnosti GG Inpo je tudi projektiva za nizke gradnje in strokovni nadzor nad izvedbo del. Polde je v letu 2004 opravil tudi strokovni izpit pri Inženirski zbornici Slovenije in s tem pridobil pravico projektiranja in nadzorovanja del kot odgovorni projektant.

Poldetu se zahvaljujemo za velik doprinos, ki ga je svojim delom prispeval k razvoju naše firme!

Želimo mu še veliko zdravih let življenja in uživanja v naravi in v športnih dejavnostih.

Drago Pogorevc

Zbiranje pobud za obnovo gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Mislinja

Branko Gradišnik, univ. dipl. inž. gozd., vodja odseka za gozdnogospodarsko načrtovanje

Zavod za gozdove Slovenije, OE Slovenj Gradec je v letu 2014 začel z obnovo gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Mislinja, kamor spadajo vsi gozdovi v katastrskih občinah Mislinja in Paka II ter del gozdov v katastrskih občinah Šentilj pod Turjakom, Gornji Dolič in Srednji Dolič.

Zakon o gozdovih določa, da imajo v fazi priprave na obnovo načrta vsi **lastniki gozdov in zainteresirana javnost** možnost, da posredujejo pobude in pripombe, ki se nanašajo na gospodarjenje z gozdovi in gozdnim prostorom na tem območju (neusklajenost dejanske rabe in gozdnih površin, višina možnega poseka, predpisana gojitvena dela ...).

Pobude lahko posredujete v času priprave na obnovo gozdnogospodarskega načrta gozdnogospodarske enote Mislinja od 1. marca

Gozdnogospodarska enota Mislinja

2014 do 31. maja 2014 osebno na sedež Krajevne enote ZGS Mislinja, Gozdarska cesta 80, 2382 Mislinja, v času uradnih ur vsak dan med 7. in 8. uro ali po elektronski pošti na naslove KE.Mislinja@zgs.gov.si in Branko.Gradisnik@zgs.gov.si

Ker je usklajevanje zasebnih in javnih interesov velikega pomena za prihodnji razvoj gozdov, so vse pripombe, pobude in predlogi dobrodošli in bodo prispevali k večji kakovosti načrta ter boljšemu gospodarjenju z gozdovi na tem območju.

10 let Društva lastnikov gozdov Mislinjske doline

Jože Urbanc

Deseti zbor članov društva lastnikov gozdov Mislinjske doline je bil na dan mučenikov, 10. marca, v gostišču Murko. Desetletnico uspešnega delovanja smo si želeli proslaviti bolj slovesno. Uspelo nam je dokončati dokumentarni film z naslovom *Od drevesa do kolesa*. Premierno smo ga prikazali na začetku zbora.

Film na kratko prikaže celoten postopek za izdelavo lesenega kolesa. Najprej je treba pripraviti orodje, drevo podreti, razžagati, posušiti in les dostaviti kolarju. Kolar iz 37 sestavnih delov izdelava kolo, ki ga je treba še okovati. Veseli smo,

Spominsko sliko smo polepšali z našimi damami iz Gozdarske zadruge, ki z velikim zagonom sodelujejo pri licitaciji in delu društva.

da nam je uspelo iztrgati pozabi del naše kmečke dediščine.

Nadaljevali smo z uradnim delom zbora. Poslušali smo poročilo o delu v preteklem letu, poročilo nadzornega odbora, blagajnika, častnega razsodišča in načrt za delo v letu 2014.

Sledila je podelitev priznanj najzaslužnejšim članom. Upravni odbor je pripravil predloge za podelitev častnega članstva prvemu predsedniku Vinku Lenartu, drugemu predsedniku in predsedniku Odbora za licitacijo Janku Ošlovniku in strokovnemu tajniku Jožetu Jeromlu. Zbor članov je s ploskanjem potrdil podelitev častnega članstva. Skupaj s sedanjim predsednikom smo upihili deset svečk na torti in tako dostojno proslaviti naš jubilej.

Častni člani od leve: Jože Jeromel, strokovni tajnik društva, Janko Ošlovnik, drugi predsednik, Jože Urbancl, sedanjji predsednik, in Vinko Lenart, prvi predsednik.

Žledolom v Dobravi povzročil dvanajstletni posek lesne mase

Sprehod po Dobravi in voden ogled posledic žledoloma

Peter Cesar, Turistično društvo Slovenj Gradec

Foto: Jaka Cesar

Tretjo soboto v marcu smo člani Turističnega društva Slovenj Gradec za vse ljubitelje narave in vse, ki jim ni vseeno, kaj se z našim okoljem dogaja, pripravili voden ogled posledic žledoloma v primestnih gozdovih Dobrave.

Udeleženci sprehoda že dobro poznajo prizadevanja Turističnega društva Slovenj Gradec za razvoj Dobrave in aktivnosti, ki smo jih v društvu opravili z namenom ureditve sprehajalnih in rekreativnih poti v neposredni bližini našega mesta. V preteklem obdobju smo označili prvi del poti proti letališču. Ob poti, na razglednih točkah in mestih za počitek smo postavili 15 klopi, uredili smo vstopno točko pri kmetiji Fišer, lansko jesen smo uredili še drugo vstopno točko pri toplarni, posadili smo plodonosno drevje ... V tem obdobju smo dobro utrdili velik del poti in tako omogočili dobro prehodnost ob vsakem vremenu.

Žal so posledice katastrofalnega žledoloma v prvih dneh februarja močno vidne tudi v gozdovih Dobrave. Velik delež poškodovanega drevja, nevarno delo v gozdovih, ogromne količine spravljene lesa, pripravljene za odvoz, so na udeležence naredili poseben vtis.

poškodovanega in podrtega okrog 2.400 m³ lesa bora in smreke. Za odvoz tega lesa potrebujemo okrog sto gozdarskih kamionov, kar bi ustvarilo strnjeno kolono vozil na dolžini okrog 1,4 km.

Površina vseh poškodovanih gozdov Dobrave na območju od toplarne do letališča pa obsega okrog 300 ha in tukaj je bilo po dosedanjih izmerah poškodovanega okrog 19.000 m³ lesa.

V Dobravi je že veliko narejenega.

Za lažjo predstavitev obsega posledic žledoloma naj navedem nekaj primerjav in podatkov, ki so bili zanimivi tudi udeležencem našega sprehoda: prvi del naših poti, od toplarne do vodnega zbiralnika proti kmetiji Repnik, obsega okrog 45 ha gozdov. Na tej površini je bilo

Gozdarski kamioni, naloženi s tem lesom, bi ustvarili kolono vozil, dolgo nekaj več kot 11 kilometrov, kar ustreza približni razdalji med Slovenj Gradcem in Mislinjo.

V prvih februarjskih dneh je bilo v gozdovih Dobrave poškodovanega in nujnega za posek toliko drevja, kot ga

lastniki teh gozdov običajno posekajo v 10 do 12 letih.

V lepem, sončnem dnevu smo se prepričali o moči narave in o resničnih razsežnostih te katastrofe, ki nas je prizadela v začetku februarja. Prav tako smo videli, da je v tem obdobju bilo v Dobravi opravljenega že veliko dela: lastniki skrbno urejajo gozdove, sanacija je v polnem teku, drevje je pripravljeno za spravilo in odvoz. Zaradi intenzivnega opravljanja del in še vedno motene prehodnosti gozdov, predvsem pa zaradi osebne varnosti, priporočamo obiskovalcem, da se tudi v prihodnjih tednih izogibajo gibanju po gozdovih Dobrave, predvsem tam, kjer se opravljajo gozdarska dela.

Posledice žledoloma so hude.

Delali smo pod nadzorom gozdarjev, da je bilo varno.

Delovno ves dan.

Naravoslovno ekološki dan

Jana Matavž, dijakinja PV2

Foto: Marinka Dretnik

V sredo, 19. 3. 2014, je na srednji šoli Slovenj Gradec in Muta potekal naravoslovni ekološki dan. Sodelovali smo dijaki na lokaciji Muta. V skupinah smo se odpravili pomagat odstranjevati posledice žleda s prizadetih območij.

Pomagali smo na lokacijah Krivc in Bajdej ter v okolici šole. Ljudje, ki smo jim pomagali, so bili presenečeni in navdušeni, saj nihče ni pričakoval, da se bomo dela lotili tako resno in zagnano.

Po dveh urah dela smo si prislužili počitek in malico. Lastniki zemljišč so nas

pogostili s pecivom, mi pa smo za kratek čas obsedeli na travi in se prepustili sončnim žarkom.

Dela smo se po končanem obedu lotili še bolj resno, saj smo si s počitkom in hrano pridobili novih moči.

Delovni dan se je počasi iztekal in vsi smo polni dobrih vtisov, utrujeni od trdega dela, predvsem pa zadovoljni, da smo pomagali ljudem v stiski, odšli do šole, kjer se je naš naravoslovno ekološki dan tudi končal.

Vzeli smo si malo časa za poziranje.

Slovensko-italijanski poslovni svet

Dragomir Cvejić

Na osnovi izraženega interesa slovenskih poslovnežev za oblikovanje društva

Slovensko-italijanski poslovni svet (SIPS) smo se zaposleni v podjetju Lesoteka hiše, d. o. o., udeležili ustanovnega zbora društva, ki je potekal v prostorih Gospodarske zbornice Slovenije v Ljubljani 2. aprila 2014.

Kot je navedel dr. Robert Golob iz podjetja GEN-I, pobudnik slovensko-italijskega poslovnega sveta, je Italija za Slovenijo drugi najpomembnejši partner v zunanji trgovini, kar dostikrat pozabljamo. Poudaril je, da sta med cilji poslovnega sveta poleg povezovanja in organiziranega nastopa podjetij pri vstopu na italijanski trg pomembna tudi medsebojna izmenjava dobrih praks in boljše koriščenje obstoječih institucionalnih poti.

Namen ustanovitve društva je, da povežemo na eni strani slovenske državne institucije, ki delujejo v Italiji, z gospodarstvom in hkrati v to vključimo našo manjšino. Se pravi, da omogočimo prodor ne samo z vrha navzdol, ampak tudi s strani, kot se je izrazil. Vse z namenom, da bi slovenskemu gospodarstvu olajšali pot do italijanskega trga. Tistim, ki na ta trg prodajajo, in tistim, ki želijo na ta trg investirati. Do sedaj smo bili priče sorazmerno uspešnemu prodoru

Z desne: dr. Robert Golob in mag. Samo Hribar Milič, predsednik in generalni direktor GZS

italijanskega kapitala v Slovenijo." Mi želimo ta tok v določeni meri obrniti," je še dodal.

Ponudbo storitev in aktivnosti, ki jih tako že danes nudijo našim podjetjem, so na SIPS za mikrofonom predstavili veleposlanik RS v Rimu Iztok Mirošič, vodja Gospodarskega urada RS v Milanu Gregor Šuc in direktor SGDZ v Trstu Andrej Šik. Slednji je v pogovoru po zaključenem srečanju za podjetje Lesoteka hiše povedal, da je seznanjen z delom v sektorju ter nam zagotovil pomoč ob sklenitvi poslov v Italiji.

Prisotni udeleženci so potrdili predlog statuta z določenimi popravki in dr. Roberta Goloba za predsednika

društva. Sprejet je bil tudi sklep, da udeleženci in vsi, ki jih zanima sodelovanje v poslovnem svetu, posredujejo tako poimenske predloge kandidatov za organe društva kot tudi programske predloge in pristopne izjave za članstvo.

Poslovnega dogodka SIPS se je udeležilo več kot 50 predstavnikov slovenskih podjetij.

Podjetje Lesoteka hiše se je SIPS-a udeležilo z namenom poslovanja v Italiji in seznanitvijo s problematiko in zakonodajo na področju lesene gradnje. Med drugim si želimo navezati stike z agencijami, ki bi zastopale našo blagovno znamko ali pomagale poiskati končne kupce.

Na ekološki kmetiji Brodej

Martina Cigler, dipl. inž. agr.

Kjer ni prestrmo, lahko delajo s traktorjem.

Družina Brodej je lahko res ponosna na svoj muzej.

Pri svojem delu spoznavam veliko kmetov iz vse Slovenije, predvsem ekoloških, katerih kmetije so pretežno v visokogorskem področju, kjer so pogoji za kmetovanje predvsem zaradi velikih strmin težji kot v dolini. Ekološke kmetije pa tudi pripomorejo k ohranjanju kmečkega življenja oz. tradiciji sožitja med človekom in naravo. Se je pa tudi pri ekološkem načinu kmetovanja od preteklosti do zdaj marsikaj spremenilo, in to zlasti zaradi mladih inovativnih gospodarjev, ki s svojimi idejami ohranjajo kmetije za prihodnje rodove. Eden takšnih gospodarjev je tudi Jože Brodej iz Brezna nad Vitanjem.

Ekološko kmetijo Brodej najdete v Breznu št. 55 štiri kilometre iz Vitanja.

Vredno ogleda!

Kmetija je lepo urejena

Približno dva kilometra od kmetije stoji cerkev sv. Marjete. Za kmetijo je Paški Kozjak, pred njo pa se odpira pogled na Pako in Roglo.

Ime kmetije Brodej obstaja že kar nekaj rodov, prvi zapisi o imenu te kmetije segajo v leto 1404, ko je bilo to območje vladavine Krške škofije pod vladavino sv. Heme. Več kot očitno je to kmetija z bogato tradicijo in zgodovino.

V ekološki način kmetijstva so se vključili leta 2000. Kot sem že omenila, je to visokogorska kmetija, kjer jim največ težav pri obdelovanju predstavljajo strmine. Kmetija leži 700 metrov nad morjem. Glavna panoga je živinoreja. Kmetija obsega 26 ha površin, od tega je 14 ha gozda in 12 ha travnikov. Gospodar Jože pravi, da samo z gorsko kmetijo preživetje ni možno, razen če imajo tudi veliko gozdne površine. Zato so tudi na njihovi kmetiji registrirali dopolnilno dejavnost, ki zajema več področij, in tako se poleg živinoreje gospodar Jože ukvarja še s pluzenjem, stavbnim tesarstvom, podiranjem in spravilom lesa, s predstavitvami kmetije, z oddajanjem prostora za piknik in s pridobivanjem energije iz obnovljivih virov; imajo sončno elektrarno z močjo 43 kW.

Na kmetiji živita poleg Jožeta še njegova mama Mimika ter brat Branko. Imajo še sestro Marijo, ki pa se je že odselila od doma. Kmetijo so v celoti obnovili in s tem ohranili veliko starih stvari, del starih orodij pa so pridobili z drugih bližnjih kmetij. Zaradi vseh teh starin so uredili tudi etnološki muzej.

Muzej so uredili tudi zaradi tega, ker se v današnjem času vse prevečkrat pozablja zgodovina kmetijskega dela in načina življenja. Tako z muzejem skušajo ohraniti delček zgodovine svojih krajev.

Jože je tudi član UO Društva ekoloških pridelovalcev in predelovalcev Deteljica, kjer deluje že celih deset let. Cilji društva so predvsem povezovanje med kmeti, organiziranje, promocija ter trženje njihovih pridelkov. Imajo tudi raznovrstna izobraževanja. Jože je povedal, da predvsem pogoja ekološko pridelovanje žit in zelenjave v dolini, kjer so pogoji pridelave lažji.

Na prihodnost ekološkega načina kmetovanja gleda kot na edino možno usmeritev zlasti na hribovskih kmetijah, kjer se množična pridelava zaradi zahtevnih pogojev ne more dosegati. Pomembno pa je, da se izvajajo izobraževanja, zlasti za modernizacijo v predelavi pridelkov.

Vse težke pogoje na kmetiji pa odtehta lepa kulturna pokrajina, ki so jo ustvarili narava in pridni ljudje s Pohorja. "V Vitanju se zaradi KSEVT-a ustavi veliko turistov, ki jih povabim tudi na svojo kmetijo ter jim razkažem zanimivosti. Nasploh pa je vsak naključni popotnik in turist na naši kmetiji dobrodošel. Po tradiciji in navadi Pohorcev prav vsakega postrežemo z jabolčnikom in kruhom," rad povabi Jože.

Kmetijo si lahko ogledate vsak dan po predhodni najavi na tel. 031 263 673.

Na odprtju se je zbralo veliko domačinov

Odprtje nove trgovine koroške kmetijsko-gozdarske zadruga v Črni

Mirko Tovšak

Koroška kmetijsko-gozdarska zadruga se po združitvi vseh področnih zadrug na Koroškem trudi obnoviti obstoječe trgovske lokale in tako približati ponudbo trgovskega blaga svojim kupcem.

Dejstvo je, da se na Koroškem v prvih povojnih letih ni veliko vlagalo v obnovo trgovin. Te so bile zgrajene v času ustanavljanja področnih kmetijskih zadrug in graditve zadrughnih domov. Takrat ni bilo dovolj denarja, da bi se uredile sodobno opremljene trgovine in so bili tako pogoji poslovanja v zadrughnih trgovinah zelo težavni in nepriljubni za kupce. Po združitvi zadrug v enotno Koroško kmetijsko-gozdarsko zadrugo se je vodstvo zadruga odločilo začeti obnavljati trgovske lokale in jih prilagoditi zahtevam sodobne ponudbe blaga za potrebe kmetov in drugih kupcev trgovskega blaga. Tako so bile obnovljene ali na novo zgrajene trgovine v Radljah ob Dravi, v Slovenj Gradcu, Starem trgu, Podgorju,

Dravogradu, Prevaljah, Mislinji in Šmartnem pri Slovenj Gradcu. V Črni na Koroškem je zadrughna trgovina poslovala v centru mesta v utesnjenih in za delo skrajno neprimernih prostorih, zato se je vodstvo zadruga odločilo za izgradnjo povsem novega trgovskega lokala na lokaciji Mušenik, kjer je nekoč obratovala žaga v lasti Gozdnega gospodarstva Slovenj Gradec. Tako je zadruga v letu 2012 odkupila od GG-ja zemljišče in septembra istega leta tudi pridobila ustrezno gradbeno dovoljenje za izgradnjo nove, sodobne trgovine. Še istega leta so ob prisotnosti takratnega ministra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Bogoviča položili temeljni kamen za ta trgovski center in sklenili pogodbo s podjetjem Gradim Gradbeništvo Merzdovnik za izvedbo gradbenih del. Objekt s parkirišči je bil dokončan v prvih mesecih letošnjega leta, v petek, 21. marca, pa je bilo uradno odprtje trgovine.

Trak je prerezala direktorica zadruga Danica Ramšak skupaj s predsednikom ZZ Slovenije Petrom Vriskom.

Ob lepem vremenu se zbralo lepo število domačinov in drugih povabljenih gostov. Tako so prisostvovali tudi predsednik Zadrughne zveze Slovenije Peter Vrisk, županja občine Črna mag. Romana Lesjak in vsi vodstveni delavci KGZ Slovenj Gradec z direktorico Danico Ramšak na čelu. Novo trgovino je blagoslovil tudi domači župnik Vrisk.

Vrednost investicije znaša 660.000 €. Celotni znesek investicijske vrednosti je zadruga pokrila z lastnimi sredstvi, brez dodatnega zadolževanja. Bruto površina gradbene parcele meri 2.644 m², trgovskega dela skupaj s pokritim skladiščem pa 700 m².

Vsi, ki smo bili prisotni na odprtju tega pomembnega objekta za oskrbo prebivalcev Črne, smo izrazili tudi priznanje arhitektonski zasnovi objekta, ki je zgrajen tako, da le lepo vklaplja v arhitektonsko zasnovu Črne, za prebivalce Črne pa gotovo pomeni pomembno pridobitev za boljšo opremljenost kraja.

Skupščina Združenja turističnih kmetij Slovenije

Renata Kosi in Bernarda Javornik

Nagovor predsednika in delovno predsedstvo

Člani Združenja turističnih kmetij Slovenije so se 24. marca 2014 na Letališču pri Slovenj Gradcu zbrali na 16. letnem tradicionalnem srečanju, kjer je obenem potekala tudi 5. volilna skupščina. Izvoljeni so bili novi organi združenja, predsednik pa je ostal isti.

Za toplo dobrodošlico s kulinaricnimi dobrotami, sokovi, moštom, žganjem in likerji so poskrbele turistične kmetije s koroške regije ter mlada citarka Karmen Javornik. Okoli sto zbranih kmetovalcev in kmetovalk ter več deset predstavnikov strokovne javnosti so s pesmijo pozdravile članice ženskega pevskega zbora Bršljanke iz Mislinjske doline.

Predsednik združenja Venčeslav Tušar je prisotne pozdravil ter predlagal člane delovnega predsedstva, ki mu je predsedoval Marko Kogelnik. Prvi gost, ki je pozdravil udeležence, je bil župan Mestne občine Slovenj Gradec, Andrej Čas. Poudaril je pomen razvoja turističnih kmetij v regiji in povedal, da je bila ravno dejavnost letališča ključna za začetek turističnih dejavnosti na kmetijah v sedemdesetih letih. Tudi župan občine Mežica Dušan Krebel je poudaril pomen sicer maloštevilnih turističnih kmetij, ki pa so izjemno aktivne.

Predsednik Kmetijsko gozdarske zbornice Slovenije Cvetko Zupančič je izrazil podporo Združenju in kmetom, ki se ukvarjajo s turistično dejavnostjo. Poudaril je, da je najpomembnejša naloga zbornice promocija turističnih kmetij in zastopanje njihovih interesov predvsem pri oblikovanju zakonodaje.

Sekretarka Direktorata za turizem in internacionalizacijo na Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo mag. Jasna Radič je podala nekaj zanimivih števil iz statistike: v letu 2013 so turistične kmetije skupaj zabeležile 18,4-odstotno rast prihodov in 12,8-odstotno rast nočitev, kar 67 % gostov, ki so na kmetijah prenočili, pa je bilo tujcev.

Žal ni bilo predstavnikov Ministrstva za kmetijstvo in okolje kakor tudi ne Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve. Težave, ki so jih člani ZTKS poudarili in seveda tudi terjali razlage, namreč nastajajo večinoma na delovnih področjih teh dveh resorjev oz. so z njimi povezane. Najbolj pereča problematika je predvidena obdavčitev nepremičnin, kjer se odvijajo turistične in druge dopolnilne dejavnosti. Na drugem mestu je

Andrej Javornik v kulturnem programu

neprimerno povečanje pavšalnih prispevkov za obvezno zdravstveno zavarovanje, na tretjem pa težave, povezane z zaposlovanjem na kmetijah. Po razpravi, ki jo je vodila Vesna Čuček, so se prisotni strinjali, da je treba pripraviti dve peticiji ter ju podpisani čim prej poslati na pristojna ministrstva, Ministru za kmetijstvo in okolje ter na vlado:

1. Peticija proti uveljavitvi 0,75 % davčne stopnje za prostore, namenjene opravljanju dopolnilne in turistične dejavnosti na kmetijah, ki jo določa Zakon o davku na nepremičnine, Ur. l. RS, št. 101/2013, z zahtevo, da se za te prostore uporabi 0,15 % davčna stopnja.
2. Peticija proti sedemkratnemu povečanju pavšalnega prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje za nosilce dopolnilne dejavnosti, ki niso obvezno zdravstveno zavarovani na podlagi opravljanja kmetijske dejavnosti.

Po zelo živahni in težavam primerno dolgi razpravi so sledile 5. redne volitve članov ZTKS. Predsednik je še vedno Venčeslav Tušar s turistične kmetije Pri Flandru v Zakojci nad Cerknim. V upravnem odboru Koroško zastopa Breda Gnamuš.

Letno srečanje so finančno podprle Mestna občina Slovenj Gradec, Občina Ribnica na Pohorju, Občina Mežica ter Občina Ravne na Koroškem.

Poskrbljeno je bilo tudi za zanimiv kulturni oz. spremljevalni program; tako je vmes zaigral absolutni evropski prvak v igranju na diatonično harmoniko Marko Gostenčnik (s turistične kmetije Ošven), na koncu pa je sledil še pevski nastop Andreja Javornika, ki prihaja z ekološke kmetije Lešnik.

Vodstvo Združenja

15. redna skupščina Deteljice

Martina Cigler, dipl. inž. agr.

Že nekaj let sodelujem z združenjem Deteljica, ki je zelo aktivno in se ponaša z velikim številom članov. Tako sem se letos udeležila 15. redne skupščine tega združenja na Ponikvi pri Šentjurju, dne 9. 3. 2014.

V uvodnem delu nas je pozdravil Jože Ledinek, predsednik Društva Deteljica.

In kaj so počeli lani? Na področju izobraževanja so organizirali strokovno ekskurzijo na Hrvaško, kjer smo si člani ogledali nekaj ekoloških kmetij z različno usmeritvijo. Posebej zanimiva kultura bi bila v prihodnje tudi Ipomea batata ali t. i. sladki krompir. Na prazniku ekoloških kmetij v Slovenj Gradcu in v na Gradu v Podsredi so bila organizirana predavanja na temo ekološkega kmetijstva. Imeli so redna izobraževanja, ki jih izvajajo na KGZ Celje KOP/SKOP, NPK, poklicne kvalifikacije živinorejcev, tečajji iz predelave sadja, zelenjave in mesa ... V sklopu teh izobraževanj so vedno poudarjali tudi organiziranost oz. delovanje Deteljice in možnost včlanitve ter seveda možnosti za ekološko kmetovanje.

Na področju promocije združenja in

ekološkega kmetovanja ter pomoči pri trženju na območju delovanja in širše v Sloveniji so sodelovali na raznih sejnih in izvajali veliko aktivnosti na področju trženja.

Več o aktivnostih Deteljice si lahko pogledate na njihovi novi spletni strani (www.ekodeteljica.com), kjer si lahko pogledate aktualne prireditve, borzo pridelkov in ponudbo ekoloških kmetij članic. Organizirajo tudi ekološke tržnice v Mercator centih v Celju, Mariboru, Slovenj Gradcu in na Ravnah na Koroškem.

Na koncu sem se zapletla v pogovor z Milanom Kalanom iz priznane zeliščne ekološke kmetije Kalan, ki je že vrsto let član Deteljice.

Zaupal mi je: "Prednosti tega, da sem član Deteljice, je predvsem v tem, da se povezujem s kmeti. Danes je problem v slovenskem prostoru, da hoče vsak delovati sam zase in tako povezovanja ni. Nasploh so združenja kakršno je Deteljica, dobra in imajo določene prednosti, kot so razni tečajji in izobraževanja, kar tudi sam redno izkoriščam. Prav tako v okviru Deteljice sodelujem na ekoloških tržnicah in promocijah ekološke pridelave.

Naša kmetija leži na SV območju Kozjanskega nekje na pol poti med Šentjurjem in Planino pri Selnici v vasi Kalobje 600 metrov visoko na Kozjanskem. Glavna dejavnost naše kmetije je pridelava, predelava in prodaja zelišč. Na vseh obdelovalnih površinah pridelujemo

na naravi prijazen način 50 vrst zelišč. Posadimo jih ročno, odstranjujemo odmrle in poškodovane dele, ročno okopavamo, zeli osmukamo zrežemo in posušimo v namenski sušilnici. Gojimo predvsem t. i. butična zelišča, naš cilj pa ni količina, ampak predvsem kakovost.

S pridelavo zelišč se poklicno ukvarjam že 20 let, odzivi pa so vedno boljši, čeprav so bili kot vsi začetki tudi ti pri nas težki. Ljudje so bili navajeni zelišč iz filter vrečk in so jim bila ekološko pridelana zelišča nekaj novega, nam pa je bilo seveda tudi zaradi višjih cen težko prodreti na trg. Bili smo zavzeti in smo ljudem predstavili svoja zelišča in njihovo vrednost, in to na pravi način. Med ljudmi se je razvedelo o kvaliteti naših zelišč, zato velike reklame nikoli nismo potrebovali. Največ tržimo na domu ter na ekoloških tržnicah po Sloveniji, nekaj pa tudi z naročili po pošti. Naročil je danes že toliko, da nam je težko pridelati dovolj zelišč, uspelo pa nam je, da imamo s svojim načinom dela in razmišljanjem že pred novim letom večino zelišč prodanih.

Napredovati je treba z majhnimi koraki. Tudi sam vidim, da bi se lahko naša naročila močno povečala, ampak tega nočemo, ker bi na račun večje proizvodnje padla kakovost. Mi pa hočemo obdržati kakovost, kajti denar ne sme biti kmetu prioriteta. Pomembnejši je korekten odnos do ljudi in danes tega nekaterim kmetom manjka.

Vedno večji pomen lastne pridelave hrane

Peter Cesar

Turistično društvo Slovenj Gradec je v marcu pripravilo zanimivo predavanje dr. Matjaža Turineka, ki je po prevzemu kmetije pustil službo predavatelja na fakulteti in se popolnoma posvetil pridelavi in predelavi zelenjave, sadja in žit ...

Predstavil nam je zanimiv izziv: Kako ustvariti ravnovesje v vrtu in obenem narediti vrt privlačen tudi za oko? Predavatelj nam je prikazal možnosti za doseganje ravnovesja oskrbe tal in rastlin – tako fizičnega, energetskega kot tudi duševnega ravnovesja.

Ker se v Turističnem društvu Slovenj Gradec združujemo vsi, ki nam ni vseeno, kaj se z našim okoljem dogaja, smo z

Izredno zanimivo predavanje dr. Matjaža Turineka v Slovenj Gradcu

veseljem in navdušenjem prisluhnili predlogom, kako posaditi rastline, da bo

naš vrt bogato obrodil in bo hkrati tudi estetsko zanimiv.

Zdaj pa zares

Janez Bauer

April je prvi mesec, ko se začnemo s čebelami resno ukvarjati. Narava je razdelila svoje darove z veliko roko. Kar čez noč so ozeleneli travniki, zacvetele so češnje in ostali koščičarji, polja so porumenela ob regratu.

V čebelnjaku ni bilo nič drugače. Čebele so začutile to silno moč pomladi, matica je začela silovito zalegati, poraba hrane se je močno povečala. Čebele so porabile še zadnje zimske zaloge hrane, saj se ob cvetenju divje češnje, jablan in hrušk lahko nadejamo prvih letošnjih donosov medicine v panju. So se pa izredno povečale zaloge cvetnega prahu, kar je prvi pogoj za uspešen razvoj zalege. Čebelji kruhek mu pravimo, saj z njim čebele hranijo zalego v satju, da se bodo čez 21 dni razvile mlade, močne in zdrave čebele.

Že kar v začetku meseca mora čebelar opraviti prvi temeljiti pregled čebelje družine. Izberemo si topel, sončen pomladanski dan brez vetra, ko čebele pridno izletavajo in prinašajo cvetni prah, vodo in medicino. Temperatura mora biti vsaj 14 stopinj. Odstranimo zadnje paženje panja in ga postavimo na sonce, da se posuši. Odpremo plodišče panja in na krajnih satih pogledamo, ali ima čebelja družina še dovolj hrane. En prazen sat odstranimo in nato listamo sate dalje, dokler ne pridemo do zalege. Izvlečemo sat z zalego in ocenimo njeno obliko in strjenost. Na ta način lahko tudi ugotovimo, kako kvalitetna matica je v panju. Mlada in kvalitetna matica bo zalegala strjeno zalego v krogih, ki se širijo od središča gruče proti robu satja. Pri stari in iztrošeni matici pa bomo opazili presledkasto zalego z malo mladimi ličinkami. Prav tako matica presledkasto zalega v stare, popackane sate. Treba jih je odstraniti, najbolje da jih kar zažgemo. Če matice takoj ne najdemo, ni nobena škoda, da je le enodnevna zalega, potem je vse v redu. Je pa sedaj najboljši čas, da matico označimo, saj je čebel sorazmerno malo. Kasneje jo bomo veliko lažje našli. Pregledamo tudi količino zaleženih satov. Močnejše družine z nadpovprečno zalego si zapomnimo, saj bomo od tam lahko kasneje dobili kak sat zalege za izenačevanje družin. Na koncu pregleda ob rob zalege dodamo neizdelan sat, satnico. Tega bodo čebele ob močnem dotoku cvetnega prahu hitro izdelale. Prve satnice lahko močnim družinam dodamo že ob cvetenju divje češnje. Nato panj zapremo in ponovno zapažimo s peno. Vratca panja morajo biti še vedno odprta. Vse izsledke, za vsak panj posebej, zapišemo v čebelarstvo knjigo ali dnevnik. Dobro je, da ga sproti vodimo, da pri ponovnem pregledu ne bomo imeli težav.

S čebelami moramo delati hitro, natančno in po načrtu. Pred vsakim pregledom moramo točno vedeti, kaj bi radi videli in kaj bomo storili. Najslabše je, če panj odpremo, polovico satja z zalego izvlečemo, potem pa ne vemo, kaj bi. Za kakršno koli iskanje po knjigah ali telefonsko klicanje drugih čebelarjev je prepozno. Zato pa, kot pravijo, znanje v roke in vse bomo lahko naredili.

Konec meseca bodo pa že prvi roji.

Mesec zdravega nasmeha

Martina Sušec Valentar, dr. vet. med.

V marcu se že tradicionalno zaključuje akcija Mesec zdravega nasmeha, ki ga že vrsto let v sodelovanju z določenimi veterinarji organizira Pedigree. Namen akcije je opozoriti na vse bolj skrb vzbujajočo problematiko higijene ustne votline psov in posledično na bolezni, ki so s tem povezane.

Veterinarji opažamo, da lastniki še vedno ne skrbijo dovolj za ustno higieno svojih živali. Domača redna ustna higiena naj bi se začela izvajati že pri mladičih, vendar se da tudi starejše živali s potrpežljivostjo in vztrajnostjo navaditi na umivanje zob z zobno ščetko ali naprstnikom in obvezno s pasto, ki je prirejena za živali. Humane paste, ki vsebujejo presežek natrija, fluora in sode bikarbone so za živali toksične.

Kljub redni higieni pa je včasih potrebno profesionalno čiščenje pri veterinarju. Za strokovni pregled in čiščenje je potrebna anestezija, kajti živali za razliko od človeka ne sodelujejo pri

Se res smeji? Foto: Marta Krejan

posegu in že najmanjši premik lahko povzroči poškodbo, občutek neugodja, bolečino ali stres. Nekatere lastnike skrbi uporaba anestezije, vendar le ob sodobnem monitoringu pri zdravih živalih predstavlja minimalno tveganje.

Če vaš pes potrebuje čiščenje zobnih oblog, vas na Kliniki za kirurgijo in male živali Veterinarske fakultete v Ljubljani vabijo, da se vključite v koristno raziskavo (Vpliv anestezije na oksidativni stres pri psih) in vam ob tem nudijo brezplačen pregled psa in njegove ustne votline. Če bo vaš kuža primeren za vključitev v raziskavo, pa še brezplačno anestezijo med posegom in ultrazvočni pregled srca. Za izvedbo raziskave je potreben le odvzem krvi pred anestezijo, med njo in po njej, kar za odraslo žival ne predstavlja tveganja. Vašega psa bodo pregledali izkušeni strokovnjaki.

Viri: vet-magazin.si, www.pedigree.si

Kraševci – kraški ovčarji

Vančy

Foto: Zdenko Kupčič

Viktor Kren s svojimi kraševci pobira zlato na vseh tekmovanjih, tudi svetovnih.

Z Viktorjem Krenom iz Podgorja pri Slovenj Gradcu se pozna že kar nekaj časa. To najino prijateljevanje izvira iz skupnega druženja ljubiteljev malih živali. Vedno, ko ga obiščem, me najprej iz boksov, ki jih ima za hišo, pozdravimo njegovi kužki. Ko pa vstopim v njegovo društveno sobo, mi v oči padejo številni pokali in nešteta priznanja, ki jih je Viktor prejel za svoje kužke, na katere je zelo ponosen.

Viktor se je rodil leta 1942 in je svojo mladost preživel v Mariboru. Že v rani mladosti se je, ljubitelji živali to tako imenujemo, "zaljubil" v živali. Najprej je začel v akvarijih gojiti ribice, ko pa so se mu odprle večje prostorske možnosti, pa še druge večje živali, golobe, kunce in perutnino. Vseskozi pa je imel veliko željo imeti svojega psa in ta se mu je z leti uresničila. Bratranec je imel več vrst psov in med njimi tudi kraškega ovčarja. Ta mu je bil še posebej všeč in uresničila se mu je želja, da je dobil mladička. Imel pa je tudi veliko srečo, saj je dobil izjemno dobrega kraševca. Ko ga je ob šolanju peljal na razstavo, je že z mladičem zmagal. To mu je vlilo veliko poguma in volje za

nadaljevanje, in ko je njegov kuža rasel in se lepo razvijal, je še nadalje v vseh kategorijah osvajal 1. mesta, Viktor, njegov gospodar, pa si je nabiral izkušnje in znanje tako za vzgojo kot priprave na tekmovanja. Predelal je veliko literature, ki jo sedaj žeprenaša na mlajše rodove. Z izjemno zavzetostjo skuša razširiti vedenje o teh avtohtonih slovenskih psih po šolah, v radijskih oddajah in na raznih kulturnih dogodkih po Koroški.

Viktor: "O kraševcih je pisal že Janez Vajkard Valvazor leta 1689 v Slavi vojvodine Krajnske. Kraševci so srednje velik čvrst pastirski pes, železno sive barve z 10 cm dolgo bujno gosto dlako. Odlikuje ga plemenita glava s prijaznimi mandljastimi očmi. Je samostojen in pogumen, vendar tudi preudaren in zanesljiv; rad pa je enakovereden partner, zaradi česar ga je treba šolati razumno, strpno, vendar dosledno. Kraševci so dobri obrambni psi, zanesljivi in samostojni čuvaji."

Viktor ima ob hiši v boksih tri čudovite kraševce. Najstarejša je mama Nila, njen sin je Nil in za popestritev krvi je Viktor kupil še mlado psičko Nesi. Z njimi dosega vrhunske rezultate na tekmovanjih, ki jih za pse prirejajo v Sloveniji, Evropi in v svetovnem rangu. Na vseh tekmovanjih je Viktor za svoje lepe pse prejel odličja, največkrat kar zlata.

Viktor: "Saj sem ponosen na vse

osvojene pokale, številna priznanja, a za vsakim stoji ena zgodba, rezultat pa je veliko vloženega truda. Najbolj vesel sem, da so moji kužki zdravi in srečni. Pri njihovi vzreji sodeluje moja celotna družina. Veliko pa mi pomeni tudi promocija teh plemenitih živali v našem slovenskem prostoru. V obdobju 2. svetovne vojne so že skoraj izumrli, a se je zdaj ta trend že bistveno izboljšal prav s prizadevanjem posameznikov; tu bi rad dodal tudi svoj doprinos. V Slovenskem prostoru pa se vse bolj tudi uveljavljajo na kmetijah, ker so odlični pastirji, predvsem za drobnico."

Kogar tovrstna vzreja vleče in ima tekmovalno žilico, Viktor Kren iz Podgorja je najboljši naslov za nasvete. Z veseljem vam bo pomagal.

S prijateljem Zdenkom sva se zahvalila za izčrpna gradiva, ki nama jih je podaril Viktor, je pa Zdenko v teh zgodovinskih virih literature našel v letu 1969 svoje in očetovo ime ter psičko Hero, saj sta tudi onadva vzrejala kraševce.

Na Letališču pri Slovenj Gradcu bo v nedeljo, 18. maja 2014, 3. državna razstava psov vseh pasem CAC KOROŠKE 2014, na kateri sodelujejo Lovsko kinološko društvo Koroške, Kinološko društvo Slovenj Gradec, Koroško kinološko društvo in Slovenski klub za nemške doge.

Za pse skrbi cela družina.

Ali me poznate? Seveda! Sem kraški ovčar Nil in predstavnik edine mednarodno priznane avtohtone slovenske pasme. Skotil sem se leta 2007 pri vzreditelju Viktorju Krenu v Podgorju pri Slovenj Gradcu. Še šest mojih bratcev in sestric je našlo prijazne domove v različnih krajih Slovenije. Kot mladiček sem bil zelo živahen in poln energije z lepo sivo dlako, črnim gobčkom in mandljastimi očmi, skoraj sem bil podoben majhnemu medvedku. V jeseni sem šel v malo pasjo šolo in jo nadaljeval spomladi, ko sem bil že večji. Naučil sem se poslušnosti, ubogljivosti in se lepo vesti na razstavah, kamor so me moji lastniki začeli voditi že pri štirih mesecih. Takrat sem usvojil prvo veliko priznanje na Evropski razstavi v Celju, saj sem bil drugi najlepši mladič 2. FCI skupine.

Ker sem bil priden in ubogljiv, sem obiskoval otroke v šolah, sodeloval sem na Tačkovem festivalu v Litiji in na raznih promocijah (Radgonski sejem, predstavitev knjige Kraševcev – napisal jo je priznani slovenski sodnik in kinolog Miroslav Zidar).

Moji lastniki so z mano uživali ob uspehih na lepoteh razstavah, zato sem z njimi prekriziral Slovenijo, bil pa sem na razstavah v Avstriji, na Hrvaškem, letos pa menda grem v Brno na Češkem na evropsko razstavo. Sodnikom ugajam, zato sem na državnih in mednarodnih razstavah osvojil številna priznanja. Ker predstavljam že tretjo generacijo kraševcev pri Krenovih, sem ponosen tudi na svoje predhodnike (Vika, Astro in Baro) in na svojo prijateljico Nesi, s katero se zelo rada igrava, loviva, pa tudi skregava za kakšno kost. Imam že tudi nekaj potomcev, a upam, da jih bo v mojem življenju še več.

Kraševci imamo lepo plemenito glavo, dolgo železno sivo dlako, smo dobri čuvaji, ubogamo svojega gospodarja, smo pa dominantni in malo trmasti. Sodelovali bomo tudi na CAC razstavi Koroške na letališču v Turiški vasi (18. maj 2014), in na predstavitvi pasem (6. septembra 2014) na poligonu kinološkega društva Slovenj Gradec.

Festival solzic Prireditve v čast Koroške

Renata Picej

FESTIVAL SOLZIC
RAVNE NA KOROŠKEM

Poklon Koroški pod Uršljo goro

Nova prireditve, Festival solzic, je poklon posebnosti življenja Koroške pod Uršljo goro.

Konec maja, med 22. in 25. 5., se bo na prostoru Občine Ravne na Koroškem odvijal Festival solzic, kulturno-zabavno-turistična prireditve z večplastnim poslanstvom: poleg zabave in kulturnega užitka želi prireditve še povezati koroške občine v prepoznavnem turističnem produktu Koroške, izpostaviti Koroško kot zanimivo turistično destinacijo in še posebej: vrniti Koroško na zemljevid Slovenije, iz katerega je skorajda že povsem izpadla.

Festival solzic postavlja v ospredje solzice; Prežihove in tiste, ki simbolizirajo pestrost narave! Je poklon Prežihu in poklon diverziteti narave, kulture, dediščine, tradicije, življenja in človeka pod Uršljo goro. Festival, ki traja 4 dni (2 dni poteka na Ravnah in 2 dni v Kotljah ter na Prežihovi bajti) in na katerem bodo sodelovali tudi predstavniki avstrijske Koroške, nosi s seboj različne prireditve, z željo, da v tem izpostavljenem času vsakdo najde nekaj zase. Na programu bodo prireditve kot Večerja pod šmarnicami, Osvobodena koroška ljudska pesem, Stilska solzica, Pohod v Pekel, Kultura kot perpetuum mobile v besedi (v soboto na Prežihovi bajti) in v glasbi, pesmi in folklori (v nedeljo v centru Kotelji), Milenijska fotografija, Koroška in Rožna tržnica, Jazz pri Toniju, nastop Pihalnega orkestra Ravne s Heleno Blagne in Terezo Kesovijo ter mnogo več. Festival se bo zaključil s prireditvijo za otroke v nedeljo med 10. in 14. uro na vrtu gostilne Toni v Kotljah, z obiskom pravljčnih bitij iz Pravljčne vasi Leše, slovenjgraške Škratove dežele, Perkmandeljca iz Črne in domačega Povodnega moža.

Festival solzic bo Praznik Koroške in bo regijskega pomena: na prireditvi "Solzica miru", na programu v nedeljo, 25. maja, ob

12. uri, naj bi se prvič v zgodovini srečali vsi koroški župani, predstavniki občin in občinski sveti. Za pokroviteljstvo in prisotnost na prireditvi se organizatorji dogovarjajo s kabinetom predsednika Boruta Pahorja (pokrovitelj), navzoči pa naj bi bili tudi župani iz avstrijske Koroške, tisti, ki sodelujejo v projektu GEOPARK KARAVANKE in drugi. Festival organizira Občina Ravne na Koroškem.

Na Festivalu solzic pa tako Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec kakor Zavod za gozdove, območna enota Slovenj Gradec, sodelujeta kot partnerja prireditve, prisotna pa bosta tudi na nedeljski "Koroški tržnici".

Podelitev priznanj in plakete

Peter Cesar, Turistično društvo Slovenj Gradec

Člani Turističnega društva Slovenj Gradec smo v petek, 21. marca 2014, ob 18. uri v prostorih Mladinskega kulturnega centra pripravili slovesnost ob podelitvi priznanj in plaket Turističnega društva Slovenj Gradec za leto 2013.

Ocenjevanje urejenosti okolja že vrsto let spada med redne aktivnosti TD SG. Oglede na terenu in ocenjevanje opravi komisija za ocenjevanje, ki jo vodi naš dolgoletni član Vinko Klančnik. Kandidate za priznanja izberejo na podlagi lastnih opažanj ali na pobudo drugih članov društva oz. občank in občanov naše občine. Po pregledu terena, ocenjevanju komisije ter odločanju o prejemnikih sledita končna potrditev in sklep Upravnega odbora TD SG. Za leto 2013 smo podelili dvanajst priznanj za lepo urejeno okolje, in sicer enajstim posameznikom in tokrat prvič skupinsko priznanje delu ulice.

Plaketo Turističnega društva Slovenj Gradec, kot najvišje priznanje za delo v društvu in na področju turizma, je prejel Edi Koraca, arhitekt, oblikovalec in dolgoletni član UO TD. S svojim strokovnim delom je obogatil vse tiskane materiale društva, uredil novo celostno podobo, poskrbel za izvedbo fotografskih natečajev in še z drugimi aktivnostmi močno prispeval k razpoznavnosti našega društva.

Na prireditvi, ki jo je s svojim glasbenim vložkom popestrila Patricija

Blažek, dijakinja 3. letnika Konservatorija za glasbo in balet Maribor, smo si ogledali fotografije urejenega okolja, za katerega so lastniki dobili priznanja, in spregovorili tudi o trenutnem delu našega društva ter o viziji za prihodnje delovanje.

Z veseljem ugotavljamo, da se občanke in občani še vedno z zanimanjem udeležujejo naših prireditev, veseli pa so tudi tisti posamezniki, ki dobijo potrditev za njihovo skrb in prispevek k urejenosti okolja.

Podelitev priznanj in plakete TD SG

Foto: Klemen Cesar

Občni zbor in razvitje prapora Turističnega društva Mislinja

Drago Pogorevc, predsednik TD Mislinja

Turistično društvo Mislinja je 14. 3. 2014 imelo redni letni občni zbor, kjer smo poročali o delu v letu 2013 in podali plan dela za letošnje leto. To priložnost pa smo izkoristili tudi za praznovanje tridesete obletnice našega delovanja.

Zaslužnim članom, folklorni skupini Majstrski in kmetiji Foltan smo podelili priznanja TD Mislinja za dolgoletno in

uspešno delovanje in sodelovanje. Ob tridesetletnici našega društva smo razgrnili tudi prapor društva, ki ga bomo ob slavnostnih priložnostih s ponosom nosili. Vsem donatorjem se iskreno zahvaljujemo za trakove ter zlate in srebrne žebeljčke.

Prapor TD Mislinja in praporščaka Lojze Tretjak in Jože Založnik

Prva predsednica TD Poldka Bezljaj, dosedanja predsednica Marija Koprivnikar in novi predsednik Drago Pogorevc

Dan žena v Vuzenici

Anja Vajde

Prireditev ob dnevu žena se je v Vuzenici dobro uveljavila in počasi bo Modra dvorana Vuzenica premajhna za vse, ki bi na ta dan želele praznovati z nami. Lep je občutek ob tako polni dvorani za vse, ki so prireditev soustvarjali. Pozornost župana Franja Goloba, ki svojim občankam že četrto leto zapored izkaže takšno priznanje, je res pohvalna.

Letos so program začele mlade nadobudne plesalke OŠ Vuzenica, ki so zaplesale na glasbeno podlago drzne dame Shanie Twain, *Men I feel like woman* – Počutim se kot ženska. In kdaj se ne bi, če ne na 8. marec, ko praznujemo vse dame, gospe, gospodične vseh starosti ... Vsem predstavnicam nežnejšega spola je za praznik v uvodu voščil gostitelj, župan Občine Vuzenica. Sledil je nastop zborčka OŠ Vuzenica. Iskric v otroških očeh so naredile svoje. Mnogim mamicam, babicam in tetam je zaigralo srce. Vzdušje v novem – svetlejšem in prijetnejšem ambientu večnamenske Modre dvorane – se je tako počasi stopnjevalo ...

V dvorani je završalo od navdušenja, ko je na oder stopil odlični Dravograjski sekstet. Naše misli so skupaj z njimi vsaj za nekaj minutk odtavale tja nekam na morje ... *Ružo crvena, A kad mi dođeš ti, Oči boje lavande* in številne druge so zadonele v njihovi izvedbi. Vrhunec večera pa je bil zagotovo nastop Dravograjskega seksteta skupaj z izjemno vokalistko Nušo Derenda, ki je nastal popolnoma nenačrtovano in spontano. *Konobo moja* skupaj z Nušo je

Nuša Derenda je za konec zapela pesem *Med iskrenimi ljudmi*.

izzvenela popolno. Vse to je možno, če združijo moči profesionalci.

Nuša Derenda, izjemna vokalistka, energična in karizmatična gospa, ki je dober vzor sposobne in sodobne ženske. Profesionalka z bogatimi glasbenimi

izkušnjami in popolnoma predana svojemu ustvarjanju. To je bil njen tretji nastop na ta dan in, ja, skupaj sva ugotovili, da ni težko "biti v službi" niti na dan žena, če to, kar počneš, počneš s srcem. Nuša je svoje delo v Vuzenici opravila odlično, celo tako odlično, da je celo dvorano spravila na noge in skupaj smo poplesavali in prepevali njene hite.

Na kocu smo ponovno spustile k besedi župana Franja Goloba, ki je ob pomoči podžupana Srečka Lampreta najprej podelil šopke cvetja vsem

delovnim *puncam* na ta dan, nato pa povabil po rožice celo dvorano predstavnic nežnejšega spola in jim tako izkazal spoštovanje.

Lep kompliment pa je vsem navzočim za konec podarila tudi Nuša, ki je povedala, da je v dvorani čutiti veliko dobre energije in iskrenosti ter nam za konec zapela *Med iskrenimi ljudmi*. In tukaj se ji lahko s svojim mnenjem le pridružim. Hvala vsem za velik obisk in naj, drage dame, drži ta dobra energija vsaj eno leto, ko bomo spet praznovali.

Župan in podžupan sta vsem podarila cvetlice.

Plesalke

Ob materinskem dnev

Tatjana Krejan Košan

Četrtna skupnost Center, Štibuh in Stari trg-mesto ter Kulturno društvo

Spretna roka ...

Razstava je bila zelo obiskana.

Stari trg so ob materinskem dnev in dnev žena ponovno organizirale spomladanske delavnice ustvarjanja ročnih del.

Pod mentorstvom Nanike Čeru je potekala delavnica kvačkanja. Odtise kvačkanih prtov smo pod vodstvom Anke Juvan prenesle na izdelke iz gline. 22. marca 2014 je bila v kulturnem domu Stari trg

organizirana tudi razstava nastalih ročnih izdelkov. Obiskovalci razstave so imeli možnost izdelovanja velikonočnih dekorativnih predmetov v sodelovanju s prodajalno Fantazija in izdelkov iz šibja. Celodnevni festival so organizatorji zaključili s kulturnim programom, pogostitvijo in druženjem.

Uspešno delo KO ZB za vrednote NOB Podvelka v letu 2013

Mag. Jože Marhl

Krajevni odbor Združenja borcev za vrednote NOB Podvelka, ki vključuje 84 članic in članov in pokriva Vaške skupnosti Podvelko, Brezno, Ožbalt in Lehen, so se v marcu zbrali na rednem občnem zboru, ki ga je vodila Milica Česnik. Zbrane, med njimi tudi številne goste, je pozdravil predsednik KO ZB za vrednote NOB Podvelka in častni občan Občine Podvelka Borut Končnik.

V svojem poročilu o opravljenem delu KO ZB za vrednote NOB Podvelka v letu 2013 je predsednik med drugim navedel, da je bil delovni program organizacije pripravljen na podlagi izhodišč Statuta Zveze združenj borcev za vrednote NOB Slovenije in v skladu z okvirnim načrtom območnega združenja ZB za vrednote NOB Radlje ob Dravi. Tako so med prvimi sledili nalogam, kot so ohranjanje vrednot NOB, skrb za spominska obeležja NOB ter skrb za ostarele in bolne člane. Uspešno so sodelovali z Občino Podvelka, Območnim združenjem ZB za vrednote NOB Radlje ob Dravi, Vaškim svetom Lehen, KO ZB za vrednote NOB Kapla, Kulturnim društvom Lehen, Osnovno šolo Brezno-Podvelka, Podružnično šolo Lehen, Zvezo veteranov vojne za Slovenijo, Društvom izgnancev, Zvezo policijskih veteranskih združenj Sever, predvsem pa s Skupnostjo borcev Lackovega odreda, katere podpredsednik je častni občan Občine Podvelka Peter Macuh, prof., ki je tudi član KO ZB za vrednote NOB Podvelka. Še naprej so vzdrževali stike z Združenjem koroških partizanov preko prof. dr. Valentina Sime. Kakor vsako leto je Krajevni odbor ZB za vrednote NOB Podvelka organiziral

svečanost pri pomniku NOB pri Urbančevi lovski koči v Lehnu, kjer je bila 30. julija 1941 ustanovljena prva partizanska četa na Pohorju. Ta je le nekaj dni po ustanovitvi v noči na 12. avgust 1941 izvedla odmevno borbena akcija na orožniško postojanko v Ribnici na Pohorju, o kateri je pisal tudi takratni Marburger Zeitung (15. avgust 1941). Tudi v programu dela za leto 2014 so si zastavili številne cilje in naloge.

Zbrane so nagovorili podžupanja Občine Podvelka Slavica Pečovnik Urh, predsednik Območne zveze ZB za vrednote NOB Radlje ob Dravi in župan Občine Radlje ob Dravi Alan Bukovnik, podpredsednik Skupnosti borcev Lackovega odreda in častni občan Občine Podvelka Peter Macuh, prof. in kustos Koroškega pokrajinskega muzeja Marjan Kos. Osrednji gost je bil predsednik Skupnosti borcev Lackovega odreda Ivo Vrhnjak Ožo. Med drugim je v svojem nagovoru poudaril, da je skupnost ob ustanovitvi štela 280 borcev Lackovega odreda, danes jih živi le še 42. Spomnil je tudi, da bo letos slovesnost ob 70-letnici ustanovitve Lackovega odreda. Pohvalil pa je tudi vsakoletno slovesnost pri pomniku NOB pri Urbančevi lovski koči v Lehnu, ki jo organizira KO ZB za vrednote NOB Podvelka. Ob tej priliki so Ožu, ki je na dan občnega zбора praznoval svoj 89. rojstni dan, izročili darilo.

Predsednik Borut Končnik je ob tej priložnosti poklonil šopek rož predsednici KO ZB za vrednote NOB Kapla na Kozjaku Roziki Kašman, v zahvalo dosedanjemu praporščaku Radu Česniku za vzorno opravljanje te dolžnosti pa spominsko darilo. Odslej bo funkcijo praporščaka opravljal Anton Ričnik.

Občni zbor sta s kulturnim prispevkom obogatila Milena Končnik z recitacijo in učenec OŠ Brezno-Podvelka Jaka Metličar na harmoniki.

Po občnem zboru je bilo prijetno tovariško druženje.

V Breznu četrta rez potomke najstarejše vinske trte

Mag. Jože Marhl

Na Gregorjevo nedeljo, 9. marca 2014, je po slovesni sveti maši, ki jo je daroval novomašnik Jure Sojč ob somaševanju domačega župnika Jožeta Motalna, na župnijskem dvorišču v Breznu potekala že četrta rez potomke najstarejše žlahtne vinske trte na svetu, ki raste na mariborskem Lentu.

Številne zbrane je pozdravila in nagovorila predsednica občinskega odbora za turizem in podžupanja Občine Podvelka Slavica Pečovnik Urh, ki je med drugim predstavila program ob rezu trte ter njegove spremljajoče vsebine in izvajalce. Župan Občine Podvelka in gospodar trte Anton Kovše se je zahvalil vsem, ki skrbijo za uspešno rast in rodnost trte, in prosil, da to svoje poslanstvo tako uspešno opravljajo tudi v prihodnje. Mariborska vinska kraljica Mojca Kren se je zahvalila za povabilo in med drugim spregovorila o pomenu trte ter pridelavi in uživanju vina. Ob tej priliki ji je župan Anton Kovše podaril Zbornik o zgodovini Brezna in Podvelke. Skrbnik trte Anton Zaletelj je poudaril, da je rast in rodnost trte glede na njeno komaj štiriletno starost rekordna in je preseгла vsa pričakovanja, obljubil pa je tudi, da bodo v letošnji jeseni pridelali že prvo vino, ki bo služilo za protokolarnе namene. Skrbnik je opravil tudi rez trte, gospodar trte Anton Kovše pa je tokrat cepiče trte poklonil PGD Brezno-Podvelka, Vaški skupnosti Lehen, KUD Lehen, občinski svetnici Mariji Poglajen in avtorju tega prispevka. Ob tej priliki so blagoslovili tudi preurejeno župnijsko dvorišče, ki bo odslej namenjeno tudi različnim kulturnim prireditvam. Svečanemu dogodku so organizirano prisostvovali tudi člani Prostovoljnega gasilskega društva Brezno-Podvelka, člani Združenja šoferjev in avtomehanicov Podvelka ter člani Lovske družine Remšnik.

Pester kulturni program so pripravili Frajhajmska godba na pihala, cerkveni pevski zbor s harmonikarjem Maksimilijanom Metličarjem, mladi harmonikarji Glasbene šole Radlje ob Dravi in dramska sekcija KUD Lehen na Pohorju. Za okrepčilo je poskrbelo Društvo podeželskih žena Brezno-Podvelka, ki ga

Dosedanji praporščak Rado Česnik (stoji desno) prejema spominsko darilo.

Skrbnik trte Anton Zaletelj je opravil rez pod nadzorom vinske kraljice in gospodarja trte.

vodi Lojzka Hribernik. Ob rezu je potekal tradicionalni Gregorjev sejem, z bogato ponudbo; njegove korenine segajo že več kot stoletje nazaj. Tako so svoje izdelke in pridelke na ogled postavili in ponudili:

Udeleženci slovesnega reza trte

Turistično društvo Brezno-Podvelka, Društvo Invalid Brezno-Podvelka, Čebelarstvo Marko Glazer iz Kozjega Vrha, Kmetijstvo Glazer Stanka in Miran iz Malečnika, Fabjan interieri, d. o. o., Alenka

in Jakob Medved iz Lehna na Pohorju, Vinogradništvo in vinarstvo Kren Ivan in Brigita iz Svečine, Kmetijstvo Toplak iz Jurovskega Dola in Ročno vezenje Otilija Prijol z Mute.

Tudi kmetje iz domačih logov so vse bolj prisotni na sejmu.

Jožefov sejem

Mirko Tovšak

Javni zavod za turizem in šport (SPOTUR) iz Slovenj Gradca je organizator pouličnih sejmov v centru starega dela Slovenj Gradca. Prvi, najbolj množično obiskan sejem, je Jožefov sejem, na katerem se predstavljajo razstavljalci raznovrstnega trgovskega blaga, od najbolj kičastih izdelkov iz plastike do izdelkov suhe robe, sadja in kmetijskega orodja, vsako leto pa se na stojnicah predstavlja vse več mojstrov domače in umetne obrti ter pridelkov z ekoloških kmetij.

Star pregovor pravi, da ima Jožef svojo zimo. Letos ni bilo tako. Na god svetega Jožefa je bilo lepo, sončno vreme, ki je na sejem privabilo rekordno število razstavljalcev in obiskovalcev. Na Glavnem trgu in Trgu svobode je bila takšna gneča, da so se obiskovalci komajda prebijali od stojnice do stojnice. Resnici na ljubo je treba povedati, da mnogi od njih niti niso nakupovali razstavljenih izdelkov, bolj sta jih pritegnili radovednost in možnost, da na sejmu srečajo kakšnega svojega znanca in z njim poklepetajo.

Na Jožefovo je v Sloveniji organiziranih še več podobnih sejmov. Zelo znan je sejem v Petrovčah, ki pa je bolj usmerjen v razstavljanje kmetijskega orodja in strojev, zato se ga vsako leto udeležuje tudi veliko kmetov z našega območja.

Brez ponudbe izdelkov suhe robe na takšnem sejmu pač ne gre.

Za sosednjimi vrati

Ansambel Vihar

Franc Areh

Ansambel Vihar s sedežem v Slovenj Gradcu je začel delovati 16. junija 2006. Gre za klasičen ansambel z diatonično harmoniko in večglasnim petjem. Sestavljajo ga štirje člani: Tomaž Prevorčič (diatonična harmonika, vokal), Peter Prevorčič (kitara, vokal), Andrej Cmok (kontrabas, bariton, vokal) in Klara Lorgler (vokal).

Z mentorstvom jim pomagata Brane Klavžar in Romana Cafuta. Leta 2007 so na festivalu Vurberk prejeli 3. nagrado strokovne komisije, prav tako so 3. nagrado strokovne komisije prejeli na prvem festivalu narodno-zabavne glasbe v Lučah. Še posebej pa so bili ponosni na naj vižo meseca julija 2007, ki so jo poslušalci izbrali na Radiu Slovenija. Leta 2008 so izdali svoj prvi CD z naslovom *Vzemi si čas za sanje*. Tudi leto 2010 je bilo zelo uspešno zanje. Najprej so aprila uspešno nastopili na festivalu Slovenska polka in valček s skladbo *Še čakam te*, junija pa so se predstavili s skladbo *Ne primerjaj me z njo* še na festivalu Vurberk, kjer so prejeli nagrado radijskih postaj. Leta 2011 so bili zopet uspešni na festivalu Vurberk, kjer so za skladbo *Dobro mi gre*

prejeli nagrado radijskih postaj in zlati zmaj. Prav tako je leta 2011 izšla nova zgoščenka z naslovom *Ne primerjaj me z njo*. Leta 2012 so ponovno odšli na festival, tokrat na festival Ptuj, kjer je pevka Klara prejela Korenovo plaketo za najboljši vokal. Lansko leto so zopet na Ptujskem festivalu prejeli nagrado za najboljšo besedilo *Na sončni strani ulice*. Letošnje leto so 10. januarja nastopili na festivalu Slovenska polka in valček z valčkom Braneta Klavžarja in Branka Zupanca *Kje je najin tih večer*.

23. marca je ansambel v Pamečah pri Slovenj Gradcu, ob izidu tretje zgoščenke z naslovom *Na sončni strani ulice*, organiziral

koncert. Obenem so obeležili tudi materinski dan, ki je bil posvečen vsem materam, in jim ob tem podelili slovenski simbol – nagelj. Ob nabito polni dvorani z okoli 700 obiskovalci so z gosti razgrel marsikatero srce in na lica privabili kar nekaj solza. Prireditelj je romantično povezovala voditeljica Maja Oderlap, ki je z gosti razživila občinstvo. Na prireditvi so sodelovali ansambel Gadi, Primorski fantje, Pajdaši, Zaka pa ne in Marcela. Moramo priznati, da je bil koncert nepozaben, saj je navdušil tako mlado kot staro. Sedaj pa ubrano naprej, vse tja do desete obletnice.

Iskrene čestitke in hvala vam,

Naš otok ...

Kratkohlačniki

Vzročni biodinamični vrt pri podružnični OŠ Sele-Vrhe

Marjeta Vinšek, prof.

V letu 2013 sem skupaj z društvom Ajda začela načrtovati vzorčni biodinamični vrt pri Podružnični šoli Sele-Vrhe. Zeliščni vrt nam že dve leti v obilici vrača naš trud. Zeliščne čaje pijemo celo leto, na tradicionalnem bazarju pa jih skupaj s kremami in dišečimi blazinicami ponudimo tudi občanom. Hkrati pa nam naš vrt služi tudi kot naravoslovna učilnica.

... in naš sadovnjak

Ravno zaradi pozitivnih izkušenj sem se odločila, da je čas za širitev. Vključiti želim še sadovnjak, zelenjavni vrt, nasad malin in okrasni vrt na otoku pred šolo. Ker pa se vzgoja otrok začne že zelo zgodaj, bo seveda svojo gredico dobil tudi vrtec.

Ko smo se septembra vrnili v šolske klopi, nas je pred našo šolo čakalo novo krožišče. S tem so nam omogočili, da učenci varneje izstopajo in vstopajo v kombi in avtobus, ki je imel prej kar precej težav, da je sploh zapeljal do naše stavbe.

Ob novem temnem asfaltu pa je kot otoček sredi črnine sameval še neurejen in prazen prostor.

Ker se sama zelo rada ukvarjam z zasaditvami, smo se dogovorili, da otoček uredimo skupaj z učenci. Najprej smo na sredino zasadili omoriko, ki bo namenjena tudi novoletnemu krašenju.

V petek, 4. 10., je bil lep hladen jesenski dan. Najprej smo z otroki zarisali in zakoličili gredice. Obstoječo zemljo smo na teh mestih izkopali in navozili kompost iz našega kompostnika, ki ga imamo pri vrtu. Dodali smo vrtno zemljo in začeli s polaganjem folije. Pri tem nam je malo nagajal močan veter, ki smo ga s skupnimi močmi le ukrotili. Ravno takrat je pripeljal kamion s peskom. Takrat so zapele lopate v otroških rokah, ki so hitele nalagati pesek v vedra in v samokolnico. Bil je pravi užitek opazovati otroke, s kakšnim zanosom so to počeli. Pa naj še kdo reče, da današnji otroci ne znajo več delati!

Ko je bil otok prekrit z belino peska, so naš čakale še gredice. Pri tem so se

izkazale deklice, saj so fantje po napornem fizičnem delu že malo omagali. Zasadili smo trajnice, ki nas bodo s svojim cvetjem razveseljevale skozi vse letne čase. Ob robu večjih gredic smo postavili še skale, ki so dodale piko na i.

Ker je vreme v letošnji pomladi zelo lepo, smo se najprej lotili sadovnjaka, da zapolnimo vrzel pred šolo. Pri načrtu mi je pomagal gospod Miha Kanop, član društva Ajda, ki je poskrbel tudi za ustrezne sadike sadnega drevja in grmičevja. Ker vsaka sadika bolje raste, če je pognojena, je za biološko gnojilo poskrbel gospod Krajnc.

Sledil je izkop jam za sadike, pri čemer nam je pomagal gospod Vinšek s kopačem, saj je bila zemlja zelo trda in bi z rokami to dosti težje storili.

Naslednji dan je bil po biodinamičnem koledarju ugoden dan za saditev drevja. Učenci in učitelji smo skupaj poprijeli za lopate in grablje in do konca pouka uspešno posadili vse sadike in grmovnice. Na sredini sadovnjaka smo uredili prostor za počivanje oziroma za drugo naravoslovno učilnico, pri kateri bomo lahko opazovali nastajanje plodov od cveta do ploda in seveda vse živali, ki k temu pripomorejo.

Ob koncu bi se rada zahvalila vsem, ki so prispevali svoj delež, da lahko uresničujemo svoje sanje. Pri tem ima seveda svojo del tudi predsednik društva Ajda gospod Miha Ločičnik.

Pogledi pa so že uprti v prihodnost, saj nas čaka še ogromno dela.

Prevaljski otroci na Veselem toboganu

Anita Kordež Grögl

Foto: Marta Krejan

Pol stoletja je minilo od prve radijske oddaje Veseli tobogan, na kateri je marsikateri slovenski pevec že kot otrok pokazal nadarjenost.

Tokrat so sodelavci Radia Slovenija povabili k sodelovanju učence prevaljske šole. Z veseljem so se odzvali učenci matične šole, vrtca ter vseh treh podružnic Leše, Šentanel in Holmec. Po dveh avdicijah pred radijsko žirijo (Matej Jevnišek, Rudi Pančur, Lojze Kranjčan) ter voditeljem Milanom Krapežem so bili izbrani vokalni solisti, harmonikar ter učenci, ki so se predstavili z recitacijami avtorskih pesmi in skeči v koroškem narečju.

V nedeljo, 6. aprila 2014, so se učenci predstavili ob spremljavi radijskega orkestra pod taktirko Lojzeta Kranjčana ter ob voditelju Milanu Krapežu. Navdušili so obiskovalce v polni dvorani Družbenega doma na Prevaljah, ne dvomimo, da tudi poslušalce Prvega programa Radia Slovenija, katerega glas seže daleč preko naših meja.

Podžupanja Greta Jukič, župan dr. Matija Tasič z ženo in odgovorna urednica 1. programa Radia Slovenija Darja Groznik

Kot gosta sta nastopila domačina – priljubljeni pisatelj Primož Suhodolčan ter že uveljavljena mlada pevka Ditka, ki je na Veselem toboganu nastopila pred dobrimi desetimi leti.

Reportažo, fotografije in posnetek oddaje lahko vidite in slišite na spletni strani radia

<http://radioprvi.rtvlo.si/prispevek/14753> in na njihovem FB-profilu
<https://www.facebook.com/radioprvi>

Avdicija

Vrtec

Če si premajhen ...

Škoda, da se na sliki zvok ne sliši.

Pastirčka z Leš

Pevski zbor pod taktirko Anite Kordež Grögl

Pod zelenim klobukom

Zeleni veter

Marko Kumer, LD Koprivna-Topla

Zunaj se dani, veter se počasi krepi in boža zelene macesne pod vrhom mogočne Pece, ki trdno stoji med dolinama Tople in Koprivne. Po strmi stezi se potihoma priplazi lovec, ki mirno opazuje trop gamsov pod Kordeževo glavo, ki mulijo sočno travo, obdano z jutranjo roso. Le streljaj stran spečega orla med borovci prebudi kronan glas. Srna tam daleč na jasi vihavo plane v gozd, kjer domujeta belka in divji petelin. Narava se prebujata, glasovi mogočnih noči potihnejo. Lovec Rudi se ponosno ozre na Florinovo domačijo v dolino Tople, kjer se je rodila njegova marna. Izza Uršlje gore sonce podari prve tople žarke po vrhovih Olševe, Raduhe ter vulkanskega Smrekovca. Rotarjev Rudi, ki je dolga leta poučeval na javorski šoli, se odpravi nazaj v dolino, kjer ga spremljata reka Meža in Drava. Doma ga že veselo pričakujeta žena ter sin

Matjaž Roter živi z naravo

Matjaž, ki je danes prav tako lovec. Življenje Matjaža je zelo povezano z naravo, zaposlen je v Nacionalnem laboratoriju za okolje, zdravje in hrano. V Pesnici pri Mariboru, kjer živi s svojo družino, je vključen v Kinološko zvezo Slovenije kot sodnik za lovske pasme. V mladosti pa je bil tudi gorski reševalec in alpinist. V soboto, 29. 3. 2014, mu je bila dana čast, da postane novi starešina LD Koprivna-Topla. Dozdajšnji starešina Grega Vrabič ni ponovno kandidiral, se pa po dveh uspešnih mandatih v LD ni odpovedal članstvu upravnega odbora pri

LZS ter Koroški lovski zvezi. Novi starešina Matjaž Roter želi sodelovati z vsemi lovci in društvu in ohraniti dobro ime LD. Meni tudi, da delo starejših lovcev ne sme toniti v pozabo in da je prav, da ostanemo še naprej povezani z naravo. Prebivalcem, ki živijo v tem okolju, se moramo ponovno približati kot varuhi narave in živečih bitij v njej. Prav je, da lovci nismo prikazani kot plenilci divjadi in tudi ne kot politična stranka, deljena na leve in desne. Lovci moramo ostati nerazdeljeni in ne smemo imeti osebnih pridobitnih ciljev, temveč sodelovati in držati skupaj kot DRUŽINA.

Iz kuhinje diši

Užitne divje rastline

Čemaž

Martina Cigler, dipl. inž. agr.

Pri vseh svojih sodelovanjih na ekoloških tržnicah in dnevih ter podobnih prireditvah sem imela priložnost približati spoznati nadvse cenjeno rastlino čemaž. Navdušila sta me njegov okus in njegova velika uporabnost v vseh mogočih jedeh. Kombiniramo ga lahko z vsemi jedmi: najdemo ga v sirih, namazih, testeninah, juhah ..., skratka, dodamo ga lahko v vse, kar si je le mogoče zamisliti. Čemaž lahko tudi uspešno gojimo na vrtovih, če nimamo priložnosti, da bi ga nabirali divjerastočega.

Opis in rastišče

Rastlina ima največkrat dva pritlična lista, ki poženeta zgodaj spomladi in sta suličasto oblikovana, temnozeleni in gladka. V dolžino dosežeta 20–50 cm. Steblo med listoma se razvije nekoliko

Čemažev cvet

pozneje, na njem pa se razvijejo dvospolni beli zvezdasto oblikovani cvetovi. Cvetovi imajo po 6 venčnih listov in 6 prašnikov. Steblo je trirobo, dolgo 20–40 cm, brez listov, gladko in blede zeleno. Čebulica v zemlji je drobna, dolga 2–5 cm, ovita z belkastimi luskolisti. Plodne glavice so tridelne in drobno seme je črno. Seme raznašajo predvsem mravlje in veter, rastlina pa se razmnožuje tudi s čebulicami. Vsi deli rastline imajo izrazit vonj in okus po česnu in prav vsi so uporabni.

Čemaž najraje raste na obrežjih večjih ali manjših potokov, rek ali hudournikov, v senčnih grapah, jelševih grezih na in ob vlažnih gozdnih pripotjih ter vlažnih listnatih in mešanih gozdovih. V Sloveniji je čemaž nekje bolj, drugod pa manj pogost. Najdemo ga od nižnj do montanskega pasu.

Kdaj raste

Čemaž v nižinah požene zgodaj spomladi, kakor hitro se temperatura povzpne nad ledišče. Tako začne rasti marca in traja nekje do konca maja, saj ko pritlični listi porumenijo, izgubijo značilen vonj in okus (poleti). Čebulice v zemlji lahko izkopavamo vse leto, najlažje pa v dobi vegetacije.

Bolezni, ki jih zdravi čemaž

Poleg uporabe v kulinariki čemaž ugodno vpliva na nekatere bolezni. Astmo blaži sirup iz čebulic: čebulice sesekljamo, poparimo, pokrijemo in pustimo 12 ur. Dodamo vroč sirup iz sladkorja in citrnsko kislino ali kis. Jemljemo po potrebi.

Čemaž uspešno zdravi čire: uporabljamo obkladke iz olupljenih čebulic, sok iz listov in tinkturo iz sesekljanih čebulic pa za izpiranje.

Črevesje: čemaž čisti in razstruplja črevesje, pripravimo pa ga tako, da hladni izvleček iz listov 2–3 ure namakamo v mleku. Pijemo po požirkih.

Lajša tudi tegobe pri prehladih, pljučnicah, multipli sklerozi in še bi lahko naštevala.

Kaj lahko pripravimo iz te nadvse okusne in vsestransko uporabne rastline?

Čemažev skutni namaz

Potrebujemo:

- 10 žlic čemaževih listov
- ½ kg skute
- 1 lonček kisle smetane
- 1 čebulo
- 1 ščepec soli
- 1 ščepec popra

Priprava: Skuto in kisló smetano dobro zmešamo, dodamo na drobno nasekljano čebulo, na drobno narezane liste čemaža, solimo in popramo in vse skupaj dobro premešamo. Tako dobimo imeniten namaz za kruh, ki je odličen za zajtrk.

Čemaževi polpeti

Potrebujemo (količino sestavin prilagodite po svoji presoji):

- čemaž
- 1–2 jajci
- moko
- suh kruh ali žemlje
- mleko
- oljčno olje
- čebulo
- drobtine
- poper
- peteršilj
- majaron
- 1 ščepec soli

Priprava: Suh kruh ali žemlje zdrobimo ali zmeljemo in poparimo z vročim mlekom. Na oljčnem olju popražimo čebulo, dodamo nasekljane čemaževe liste in oboje dodamo zdrobljenemu z mlekom prelitemu kruhu, ki smo mu primešali še jajci, peteršilj, nekaj vode, drobtine, poper in majaron, po potrebi damo še moko. Maso solimo, dobro prengnetemo, oblikujemo v polpete in jih pečemo v ponvi. Namesto olja lahko uporabimo na koščke zrezano slanino. Količino sestavin prilagodimo številu oseb.

Pomembno opozorilo! Čemaž lahko kaj hitro zamenjamo tudi z nevarnimi zelo strupenimi rastlinami, kot je jesenski podlessek. Čemaž se od podleska loči predvsem po vonju in po tem, da med listi nima semenskih glav.

Tudi šmarnica velja za strupeno, predvsem vsebuje srčne strupe. Od čemaža jo najlaže ločimo po vonju, njeni listi so zgoraj fino poprhnjeni, cvetovi pa so zvončasti in ne zvezdasti kot pri čemažu.

Želim vam previdno nabiranje in obilo kulinaričnih užitkov s čemažem na vse načine.

Vir. Branko Vrhovec: Nabirajmo čemaž, ČZD Narava, d. o. o, 2012.

Šoferske zgodbe Reševalec

Marjan Čuješ

Iz Podpece sva z že omenjenim bolničarjem odpeljala na zdravljenje v Maribor tudi starega rudarja, ki so ga včasih izdali živci. Bil je invalid in priklenjen na posteljo, toda odpeljati se ni pustil. Čeprav nerada, sva mu morala nadeti prisilni jopič, da med upiranjem ne bi škodil sebi ali pa še komu drugemu. Zloglasni jopiči ni nič drugega, kot halja z rokavi, ki so tako dolgi, da jih potem, ko so roke živčnega bolnika varno v njih in prekrizane na prsih, mirno zavežeš na hrbtno. Za bolnika to seveda ni prijetno, za šoferja pa tudi ne in vsaj meni je bilo hudo, kadar sem med vožnjo poslušal žalostne usode teh nesrečnikov, ker z njimi pač nisem imel izkušenj. Če bi bil v službi reševalca dalj časa, bi pa za take zgodbe verjetno tudi jaz otopel. Starček, me je med potjo v Maribor rotil, da naj ga odpeljem nazaj domov, če imam v prsih srce in ne kamna. Trdil je, da ga domači od časa do časa razvejajo, nato pokličejo zdravnika, da ga pošlje na oddelek za živčne bolnike le zato, da se potem lahko polastijo njegovih prihrankov. Ko sva ga z bolničarjem nesla na oddelek in je spoznal znane prostore, je pa začel jokati in vzdihovati: "O, elektrošoki, elektrošoki. Šofer, ti ne veš, kako bom spet trpel!"

Po nekaj tednih sem odpeljal domov sicer istega moža, ki pa je bil do dogajanja okrog sebe popolnoma brezbržen. Ni mu bilo mar za nobeno stvar in mirno se je pustil prenesti na tisto borno domače ležišče. Žalosti, ki je vela iz njegovih oči, nisem nikoli pozabil. Mislim, da je bilo meni takrat vsaj tako hudo kot njemu, tako krivega sem se počutil. Pa sem opravljal le svojo službo.

Nekemu delavcu v železarni je razneslo brusilno ploščo in del nje ga je skoraj skalpiral. Ko mu je kirurg na urgenci dr. Vranič dvignil prerezano lasišče, da je lahko izpral rano pred zašitjem, sem nehote pomislil, da so tako nekoč Indijanci pobirali skalpe svojih žrtev. Pri lažjih zdravniških posegih smo šoferji čakali na pacienta kar na urgenci in obenem lahko opazovali osebje pri delu. Medtem ko sem čakal na zašitje kože na glavi železarja, sem opazil krvavo liso na belih tleh, ki se je večala in mi povzročala deljene občutke. Začudeno sem zrl na madež, ki se je širil, dokler me ni pomiril zdravnik, ki mi je pokazal mesto na koži, ki jo je šival in iz katere je v srčnih ritmihi nevidno brizgala kri daleč tja na pod.

Marjan Čuješ in bolničar Ivan Perše v Topolšici leta 1965

Kot neizkušen reševalec sem bil v tistih mesecih na reševalni postaji kar naprej pod stresom, še posebej potem, ko nismo imeli več spremljevalcev. Dogodki, ki mi nočejo iz spomina, so se pa kar vrstili. Tako se spominjam neke žene, ki sem jo peljal na pregled, ker je imela zelo otečeno nogo in do kolena že malce pomodrelo, nad kolenom pa zelo nabrekli žile. Ženska je imela od bolečin zaprte oči, zato ni videla, kako sta se zdravnika po pregledu noge spogledala in odkimala. Ženska je v bolnici sicer ostala, niso ji pa mogli rešiti ne noge in ne življenja, saj je po dveh dneh umrla. Tako nemo sporazumevanje med zdravnikoma sem doživel še enkrat in tudi takrat sta nezmotljivo uganila izhod. To sta bila dr. Drago Plešivčnik in dr. Darijan, ki sem ju pri svojih prevozihi na urgenco tudi sicer največkrat in najraje srečal.

Sem pa radi neizkušenosti napravil tudi kakšno napako in bil nato okaran. Tako sem nekoč radi neke nesreče drvel v Črneče in ne v Črno. Pa nisem bil jaz kriv, pač pa naglušni telefonist. Na postaji smo imeli za nočna dežurstva namreč tri upokoјence, ki pa so jih po nekaj mesecih radi varčevanja nadomestili bolničarji. Vozniki reševalnih vozil smo se odtlej na terenu s problemi ubadali sami. Drugič sem bil kregan, ker sem kar štiri ure čakal bolnika, ki naj bi ga z vprego pripeljali k nekemu križu tam na Selah pod sv. Rokom, medtem pa je moral z nekim bolnikom v Maribor namesto mene drug šofer. Tam sem zmrzoval do treh zjutraj, pa še strah me je bilo, saj veste, kaj so nekoč pomenila občestna verska znamenja v raznih pripovedih, s katerimi so strašili otroke. Kak neustrašen junak pa tudi nikoli nisem bil. Tisti bolnik, ki sem ga zaman čakal, je pa naslednje jutro sam prikorakal v ravensko ambulanto.

(Se nadaljuje.)

50-letnica prvih maturantov Srednje ekonomske šole Slovenj Gradec

Jože Potočnik, prof.

Prva srednja šola v Mislinjski dolini je bila ustanovljena leta 1960. Njeno prvo poslopje je bilo na Vorančevem trgu in prvi ravnatelj je bil Tone Turičnik. Prvi šolski zbornik smo izdelali leta 1972. V njem je Tone Turičnik zapisal: "Na voljo smo imeli najprej eno, po poletju pa še drugo učilnico, kabinet in zbornico, ki pa je hkrati rabila za ravnateljevo pisarno in tajništvo." Dijaki so prihajali iz Mežiške, Dravske, Mislinjske in Šaleške doline.

V tej stavbi se je začela zgodovina slovenjgraške ekonomske srednje šole.

Prva generacija maturantov ekonomske srednje šole, 1964. Razrednika Marija Wergertin, Tone Turičnik. Šola je organizirala večerni študij ob delu za zaposlene v delovnih organizacijah.

Prva generacija ekonomskih tehnikov, študij ob delu, 1964, sedijo učitelji.

Šola se je hitro razvijala in stavba, ki je bila zidana ob koncu 19. stoletja, je postala pretesna in neustrezna. Leta 1975 smo se selili v novo, moderno šolsko stavbo na Štíbuha, kjer so zrastle novi učni programi. Ob 50-letnici Šolskega centra Slovenj Gradec smo izdali jubilejni 10. zbornik z naslovom Pol stoletja Srednje ekonomske šole Slovenj Gradec, (1960–2010).

Sestavni del vzgojno-izobraževalnega dela so bile tudi načrtovane ekskurzije po regijah v Sloveniji. Enotedensko ekskurzijo po nekdanji Jugoslaviji smo opravili z maturanti, pozneje smo hodili tudi v tujino. Dubrovnik je bil vedno cilj naših maturantov. Slika je nastala julija 1967.

Kljub utesnjenosti stavbe so v šoli gojili tudi številne aktivnosti: igralska skupina je gostovala tudi v drugih krajih, od koder so prihajali dijaki. Tekmovali so za bralne značke, šahovski krožek in njegovi uspehi so bili odmevni, zgodovinski in geografski krožek sta imela izredno lepe uspehe, tekmovali smo tudi za Matjaževo plaketo, izdajali šolsko glasilo Mladi

ekonomist, ki je leta 1971 prejelo zlato ptico 71 kot najboljše srednješolsko glasilo v Sloveniji. Znana sta bila klub OZN, šolsko športno društvo itd. Prof. Tone Turičnik je zapisal: "Vsi smo bili mladi: učitelji, dijaki in šola. In res je bilo-morda prav zato lepo!" (1. Zbornik Ekonomske šole Slovenj Gradec).

Dekliški pevski zbor, ki ga je vodil prof. Jože Potočnik, dirigiral pa je Jože Leskovar, 1970.

Olimpionik Miro Cerar je bil večkrat v Slovenj Gradcu. Prihajal je na povabilo športnega delavca in dolgoletnega predsednika TVD Partizan, katerega častni član je bil tudi on. Ob 90-letnici Vinka Cajnka je bil tudi olimpijonec njegov gost. V našem mestu je bil Miro Cerar zadnjič z dr. Janezom Kocjančičem, predsednikom olimpijskega komiteja Slovenije ob praznovanju 30-letnice koroških judoistov, oktobra 2006. Naj dodamo, da je predsednik JZS Bogdan Gabrovec, Slovenjgradčan.

Miro Cerar v družbi z dijaki 4. b EŠ z razrednikom Jožetom Potočnikom v šolskem letu 1968/69.

Iz 2. zbornika Ekonomskega šolskega centra, december 1973, spoznamo, da je bila poklicna šola za prodajalce ustanovljena leta 1971 in v prvo šolsko leto 1971/72 se je vpisalo 105 učencev iz 20 trgovskih organizacij, s katerimi so sklenili dijaki učne pogodbe. Naslednje

šolsko leto smo že vpisali 167 učencev iz 31 trgovskih organizacij iz koroške regije ter celjske in žalske občine."Praktični pouk je potekal pod nadzorstvom strokovnega učitelja oz. ob pedagoškem vodstvu šole. Trgovske organizacije so bile s takšnim sodelovanjem zelo zadovoljne."

3. b, ena izmed prvih generacij šole za prodajalce, 1973/74, in učiteljski zbor.

Viharnik

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADec D.D.**

Izdaja:
Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, d. d.
Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec

telefon: 02 88 39 480
faks: 02 88 42 684
e-mail: viharnik@gg-sg.si

Direktor:
Silvo Pritrznik

Glavna in odgovorna urednica:
Marta Krejan, prof.

Uredniški odbor:
Marta Krejan, Ida Robnik, Danijela Zaveršnik,
Saša Šuhel, Gorazd Mlinšek, Jože Potočnik,
Mateja Uršnik

Lektorica:
Marta Krejan, prof.

Fotografija na naslovnici:
„Kar je dobro, ostajal“
Foto: Marta Krejan

Oblikovanje in grafična priprava:
Unigraf - Igor Senekovič, s. p., Prevalje

Tisk:
ZIP center, d. o. o., Ravne na Koroškem

Na podlagi mnenja ministrstva za informiranje z dne 30. 1. 1992 je Viharnik proizvod informativnega značaja (tj. tarifne številke 3).

Mojemu očetu v slovo

Alojz Plešivčnik

S številko 6 (6. 6. 1937) je vzplamtelo življenje mojega očeta in s številko 6 (6. 1. 2014) je ugasnilo v 76. letu starosti. Moj oče Alojz Plešivčnik se je rodil v domači hiši na Žerjavljah staršema Angeli, roj. Večko, in Ivanu Plešivčniku kot četrti (zadnji) otrok v družini. Pridružil se je trem sestram, Mariji, Gabrijeli in Rezki. Razveselili so se poba, saj so vendarle dobili naslednika. A vojne vihre in težko obdobje po vojni so družini pustili svoj pečat. Bilo je natanko 29. avgusta 1945. leta, ko je zaplembna komisija nekdanjega okraja Prevalje pokojnemu Ivanu Plešivčniku odvzela vse premoženje, zaplenila domačijo in jo razglasila za družbeno lastnino. Moj oče je bil star osem let, ko so jih pregnali z doma. Z žalostjo v očeh mi je mnogokrat pripovedoval o tistih dnevih, ko je od svojega ljubelega doma obdržal le obleko, ki jo je imel na sebi. Z očetom, mamo in sestrami so se preselili v Radlje ob Dravi in nato nazaj bližje domu, v Dobjo vas na Frčelovo. Kmalu (1946) mu je umrla mama v svojem rosnem 39. letu starosti. Žal mi je, da svoje babice nisem nikoli spoznala, sem pa ponosna na to, da nosim njeno ime. Očetova sestra Rezka je ostala v Radljah, najstarejšo sestro Mici je pot zanesla v Beograd, Ela in Alojz pa sta ostala na Frčelovem z mačeho Gusto in očetom Ivanom. Devet let po smrti matere (1955) je očeta in njegove tri sestre v 53. letu starosti zapustil še on. Moj oče je bil takrat star 18 let in odločil se je, da se bo nekoč vrnil na svojo rodno zemljo.

Osnovno šolo je obiskoval na Prevaljah. Šolanje je nadaljeval na srednji kmetijski šoli v Radljah ter nato na Grmu pri Novem mestu. Kmalu po pridobljeni izobrazbi se je zaposlil na državnem posestvu na Javorniku, nato pa na veterinarski postaji na Prevaljah, kjer je opravljal naloge veterinarskega tehnika. Svojo prakso osemenjevalca je nadaljeval na osemenjevalnem centru na Ptujju. Ptuj je bil kraj, ki se ga je oče rad spominjal, saj je tam preživel najlepša leta svojega življenja. Na Ptujju je srečal mojo mamo, ki je kmalu postala njegova žena, žena Margareta ali Micika, kot so jo radi klicali prijatelji takrat in kakor jo še danes marsikdo poimenuje. Njuno življenje na Ptujju v skromni leseni baraki ob osemenjevalnem centru ter

kasneje pri Roginovih sta zapolnila moja starejša brata, leta 1962 Duško in tri leta kasneje še Marko.

Očetova želja po vrnitvi na dom, na Žerjavlje, na očetovo kmetijo je bila močnejša od želje po napredovanju v službi na Ptujju, zato so se oče, mama in brata leta 1968 preselili na Koroško. Takrat je bila kmetija v upravljanju Kmetijske zadruga Prevalje, ki je z najemno pogodbo kmetijo dala v najem mojemu očetu. Nekaj zemljišča in svojo rojstno hišo je oče celo odkupil, da so lahko zaživeli na domačiji. Začetki po vrnitvi v rojstno hišo so bili težki in žuljavi za vso družino, a očetova volja po delu na svojih rodni tleh je zmagovala. Čeprav samo najemnik očetove kmetije, je na njej napredno gospodaril in kmetijo tržno usmerjal. Hkrati je bil tudi zaposlen na Kmetijski zadrugi na Prevaljah. Do upokojitve je uspešno in z veseljem vodil delo na državnih posestvih na Poljani, Šrotneku in v Mežici. S svojo močno voljo in ljubeznijo do konj je dolga leta vodil delo konjerejskega društva Poljana-Prevalje in mu predsedoval. Kot mi je večkrat pripovedoval, si je želel še hčerko in želja se mu je izpolnila, ko sem se rodila v letu 1973.

Moj oče se je dolgih 45 let boril ter dokazoval, da je bila kmetija krivično odvzeta, slednjič pa je končno zmagovala pravica, saj so aprila 1990 odločbo zaplembne komisije spoznali za nično in kmetija je bila vrnjena mojemu očetu, sinu Ivanu Plešivčniku.

Zgodba očetovega neustrašnega, skromnega, a vedno z optimizmom polnega življenja se je prezgodaj končala. Bolezen je premagala njegovo voljo do življenja. Kljub težkim trenutkom in bolečim spominom pa je živel polno življenje in vsako še tako resno stvar spremenil v šalo. Znal se je *pohecati* in na obraz sogovornika priklicati nasmeh.

Nasmeh na njegovem obrazu pa so najlažje priklicali njegovi vnuki Rok, Lojzi, Anika, Urška, Petra, Nežka, Ivana, Marko in Maria Elena ter pravnuka Gašper in Klara.

Kot takega se te bomo vedno spominjali. V naših srcih boš večno živel.

Angela Cividini

V slovo

Alojz Kričej

V nedeljo, 2. marca, v zgodnjih jutranjih urah se je bila bitka za njegovo življenje, a mu zdravniki v slovenjgraški bolnišnici kljub naporom, da bi ga rešili, niso mogli več pomagati.

Smrt ga je objela s svojimi hladnimi rokami, srca njegove žene, brata in sestre pa so se napolnila z neutolažljivo žalostjo in bolečino. Onemeli smo ob pretresljivi novici, da je odšel za zmeraj in da so nam ostali le še spomini na to, kar smo skupaj doživeli in preživeli. Ti spomini bodo spremljali veliko ljudi, saj sta z ženo kljub uspešnemu razvoju kmetije ostala skromna in prijazna. Vrata njunega gostoljubnega doma so bila vedno odprta, onadva pa sta ob domačih dobrotah rada poklepetala z vsakim človekom, ki ga je pot pripeljala k njima.

Pri Kričejju v Podgori se je mami Mariji in očetu Silvestru rodil kot prvi otrok 30. maja leta 1955. Družina, v kateri sta se rodila še brat Martin in sestra Franja, je na svojem kosu zemlje trdo garala, a je kot večina takratnih kmečkih družin težko shajala.

Po končani osnovni šoli je začel delati na domači kmetiji in po smrti staršev postal njen gospodar. Živel je za grunt, ki sta mu z ženo Mojco po poroki leta 1984 začela postavljati trdne temelje. Obnovila sta hišo in hlev, zgradila strojno lopo, povečala čredo goveda, nakupila delovne stroje...

V tridesetih letih zakona nista bila le mož in žena, ampak tudi najboljša prijatelja ter sodelavca. Delala sta usklajeno in premišljeno. On je njej pomagal pri delu na vrtu in v kuhinji, ona njemu v gozdu, v hlevu in na travniku. Ker sta združevala moči, sta zmogla vse.

Bil je človek, kakršnih bi preprosto moralo biti več. Rad je imel svojo ženo, spoštoval jo je ter cenil njene kuharske in druge sposobnosti. Skupaj sta skrbela za njegovega brata Martina, da je lahko kljub bolezenskim težavam živel pod domačo streho. Spoštoval je svojo sestro in njeno družino, ženine starše, sestre in njihove najbližje, dober je bil do sorodnikov, sosedov in prijateljev. Vse življenje se je trudil, da ne bi nikogar prizadel.

Konec septembra lani je postal upokojenec. Oba z Mojco sta se neizmerno

razveselila, da se je vsaj enemu začelo vračati, kar sta dolga leta vlagala v pokojninski sklad. Trdno sta bila odločena, da bosta delala manj, da bosta več počivala in si tudi več privoščila. A ni bilo tako. Ledeni žled, kakršnega ne pomnijo niti najstarejši ljudje, jima je naložil še več dela kot zadnji vetrolom. Ko je padalo v žled ujeto sadno drevje, ko so v ledenem oklepu ječe umirali bele breze, vitke jelše, visoki borovci in vedno zelene smreke, nihče med nami ni mogel biti ravnodušen, posebej ne lastniki gozdov in z njimi Lojz, ki je gozd dolga leta negoval in čuval kot varno naložbo za prihodnost. Ob pogledu na razdejanje, ki ga je zapustilo divjanje narave, je v njegovih rokah zapela motorna žaga in skupaj z Mojco je pozabil na počitek. Še v soboto, 1. marca, je delal v sadovnjaku ob hiši, kjer so pospravljali polomljene veje in uničeno drevje, že v nedeljo zjutraj pa je za zmeraj odšel. Za dragim prijateljem ostaja mnogo dobrih, plemenitih del, ostajamo pa tudi ljudje, ki ga bomo neskončno pogrešali.

Člani Prostovoljnega gasilskega društva Kotlje se spominjajo njegovega aktivnega delovanja v pionirski in mladinski ekipi v letih od 1965 do 1975. Ob gradnji hotuljskega gasilskega doma je daroval les in večkrat prispeval za nakup opreme ali za kaj drugega. Kot zagovornik pomoči potrebnih je bil ponosen na ženo, ki je kot aktivistka RK Kotlje ob različnih priložnostih obiskovala ljudi. Velikokrat jo je peljal do oddaljenih hiš ali pa delo opravil kar sam, če ona ni imela časa.

Pomlad je pred vrati. Prišla bo vsa cvetoča in dišeča, njegova zemlja in gozd ga bosta klicala, njega pa ne bo od nikoder. A pri Kričju bo vedno prisoten, saj tam ni stvari, ki se je ne bi dotaknila njegova roka in na katero ne bi kanil pot z njegovega čela.

**Spet bo pomlad razsula cvetje,
ogrela sonce bo zemljo,
spet v Podgoro bodo se vrnila ptice,
le tebe, dragi Lojzi, tja nikoli več ne bo.**

Odslej bo mirno počival ob svojih starših in starih starših, veter pa mu bo prinašal tople pozdrave od doma, kjer ga bodo močno pogrešali ljubeča žena, brat, sestra, sorodniki in vsi, ki smo ga poznali. Lep spomin nanj bomo nosili s seboj, kjerkoli že bomo.

Urška Zdovc

Milan Osojnik
1948–2014

Od Najevnika na Ludranskem vrhu je lep razgled na Smrekovec. Zanimivo je bilo pogledovati proti smrekovskim gozdovom, še posebno pa na častljivo Najevsko lipo, s klopi pred vhodom v kmečko hišo na Ludranskem vrhu nad Črno na Koroškem v družbi Milana Osojnika ali Najevnikovega Milija, kot so klicali domači. Bil je skromen in tih možakar, ki je v družbi gozdarjev, prijateljev in obiskovalcev njihove več kot 700 let stare lipe kdaj pa kdaj spregovoril o svojem življenju. Spominjal se je mame Frančiške in očeta Franca, ki sta po vojni obnovila požgano domačo kmetijo. Milan se je rodil 8. januarja 1948 na Veselkovi kmetiji, od koder je izhajal njegov oče. Komaj nekaj mesecev star je začel uživati svoje otroštvo na Najevski domačiji, ko sta se starša vrnila domov. Ponosen je bil na 6 let mlajšo sestro Faniko, ki je rada z ostalimi člani družine priskočila bratu na pomoč pri delu na domači kmetiji. Milan je po končani osnovni šoli v Črni na Koroškem ostal doma. Po očetovi in maminu smrti je leta 1982 prevzel v last kmetijo. Z veseljem je opravljal kmečka in gozdarska opravila. Veselil se je rojstva sina Jakija, ki danes gospodari na Florinovi kmetiji v Topli.

Kljub obilici dela si je vzel Milan čas za harmoniko. Rad je sedel pred domači prag in raztegnil meh, da so ga slišali sosedi in pohodniki na smrekovskih stezah. Najraje pa je počival pred čebelnjakom pod hišo. Z marljivimi čebelami se je dobro razumel.

Užival je strd, ki pa mu ni preprečila, da bi ostal zdrav. Leta 2005 so ga začele pestiti bolezenske težave in mu onemogočati izvajanje kmečkih in drugih del. Zato je predal kmetijo nečaku Zoranu, ki si je ustvaril družino. V veliko veselje so bili Milanu Zoranovi hčeri in sinova nečakinje Simone. Z drugimi domačimi so mu lajšali bolezenske težave, ko je tudi skoraj celo leto bil priklenjen na posteljo.

Ostal bo žalosten spomin na 23. februar 2014, ko se je Milan za vedno poslovil od domačih, pogrešali pa ga bomo tudi drugi – morda tudi Najevska lipo!

Gorazd Mlinšek

Zahvala

Ob izgubi našega dragega brata, strica ter očeta in dedija Milana Osojnika se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v najtežjih trenutkih. Hvala za darovano cvetje, sveče in svete maše.

Hvala pevcem, govorniku ter župniku Tonetu Vrisku za ganljivo slovo.

Posebej lepa hvala pa osebu internega in dializnega oddelka slovenjgraške bolnišnice za dolgotrajno nego in oskrbo ter reševalni službi za vsakokratno pomoč.

Njegovi najbližji

V spomin

Vida Gril
1951–2007

Sedem let je minilo, odkar nas je zapustila draga žena, mama, babica in sestra. Bolečina ob obujanju spominov nanjo po toliko letih ne zbledi, drago Vido le še močneje pogrešamo.

Zahvaljujemo se vsem, ki obiskujete njeno zadnje počivališče, ji podarite cvet ali prižgete svečko.

Pogrešamo jo mož Oto, hčerki Andreja z Jakom in Vlasta z Andrejem ter vnuki Jan, Urška, Anej in Klara.

O osnovnih šolah

Pozdravljeni!

Tudi mene je zelo prijetno presenetila fotografija učiteljev iz šolskega leta 1965/1966, saj sem iz tiste generacije učencev, ki smo takrat končali osnovno šolo. Poznal sem vse učitelje, čeprav me niso vsi učili. Glede učiteljice, ki sedi med g. Francko in g. Romano, pa tole: takrat nas je učila gospodinjstvo mlada učiteljica Olga Uranšek iz Libelič ali z Libeliške Gore. Morda je na sliki prav ona, nisem pa prepričan, ker se obraza ne spomnim.

To sem želel pripomniti k tej sliki. Morda boste kdaj lahko objavili še kakšno "učiteljsko" ali pa tudi od učencev iz tistih časov.

Veliko uspeha in lep pozdrav!

Jože Karner, Stari trg

Učiteljica Matilda in Stane Triler

Dr. Ivan Lah

Profesor Jože Potočnik s svojimi zapisi ohranja dragocene spomine na nekdanje dogodke v dolinah okrog Slovenj Gradca in v njem. Ob zapisih o šolah se marsikomu utrne spomin na lastno otroštvo in tedanje učitelje. Tako je v Viharniku št. 2/2014 priobčena tudi slika učiteljskega zbora, kjer sta med drugimi zakonca Matilda in Stane Triler, v letih 1951–1956 nastavljena v Osnovni šoli Sele-Vrhe; Stane upravitelj šole in razredni učitelj 4.–8. razreda, Matilda razredna učiteljica 1.–4. razreda. V tistem času je prejšnja sedemletka postala osemletka. Šoloobveznih je bilo nad 100 otrok, učilnica pa ena sama.

Bil je čas po veliki vojni, ko se je življenje šele komaj umirjalo in na novo utirjalo. Prejšnja upraviteljica in hkrati večinoma edina učiteljica Štefanija (Štefka) Vrhnjak je bila na šoli v letih 1925–1951 (26 let), z izjemo časa okupacije, ko je bila pregnana v Srbijo in so pouk izvajali nemški učitelji v nemškem jeziku, neredno, dokler ga niso povsem opustili. Nove dodatne učiteljice so takrat po vojni menjavali že po letu ali dveh.

Šolski upravitelj Stane Triler med nagovorom ob odprtju novih šolskih prostorov leta 1953

Leta 1951 sta prišla na šolo zakonca Triler. Matilda je imela končano učiteljsko, Stane pa je opravil le pedagoški tečaj. V takratnem povojnem pomanjkanju učiteljskih moči je pač zadostovalo, da so učitelje naglo usposabljali na takšnih skrajšanih tečajih.

Naneslo je, da so šolske oblasti iz drugih razlogov prav v šolskem letu 1951/52 ukinile verouk, ki se je moral iz šol prenesti v verska poslopja. Del krajanov je to spremembo neupravičeno pripisovalo 'novemu vetru' novih učiteljev, a Trilerjeva nista mogla imeti na to nikakršnega vpliva – res pa se je sprememba skladala z njunimi sokolskimi nazori.

Štefka je bila sicer vestna učiteljica in upraviteljica, a pouk je včasih potekal že malce staromodno, kar je bilo opaziti šele s prihodom Trilerjevih. Stane je bil prežet s sokolskim duhom, vnet za napredek in prosveto, kar si je bil pridobil kot mladec z vadbnimi v slovenjgraškem Sokolskem, tedaj že Partizanskem domu. Srednje rasti, širokopleč (vidno tudi s slike v omenjenem Viharniku), močan in spreten moški srednjih let.

Že prvega šolskega dne je prikazal svojo veščino, ko je po peščinem šolskem dvorišču s stojo na rokah opravil nekaj korakov hoje sem in tja. Na trati pred šolo je opravil še premet (salto). Učenci smo le strmeli, saj kaj podobnega dotlej nikdar nismo imeli priložnosti videti.

Šola tedaj ni imela igrišča. Prek Rdečega križa sta sicer še za časa Štefke prišli na šolo dve gumijasti žogici: ena velikosti breskve, druga velikosti balinarske krogle. Vendar s temi žogicami nismo znali kaj početi, niti kje, razen na cesti, koder pa so pogosto furmani tedaj tik ob šoli prevažali les. V kmečkem okolju takrat po vojni ni bilo žog, otroci pa smo morali pred

poukom in po njem pasti živino ter pomagati pri delu. Največ, kar smo z novo žogo znali, je bilo 'streljanje zajca'.

Učitelj Stane pa je prekmalu, ob nekem našem obisku v slovenjgraški nižji gimnaziji (Rotenturn), skušal na hitro pripraviti z njimi tekmo 'med dvema ognjema'. Razporedili smo se na trati ob Suhodolnici, kjer je bil nekdanj živinski sejem. Pojasnili so nam pravila in boj naj bi se začel. A ni bil boj, bilo je mesarsko klanje, kajti gimnazijci so nas postrelili, preden smo sploh doumeli, za kaj naj bi pri tej igri šlo.

In takrat se je začelo! Že naslednjega dne smo se pri telovadbi morali valjati po trati, skakati, preskakovati, motoviliti, da so nas bolele vse mišice in kosti. Ker ni bilo drugega igrišča, smo telovadbo izvajali kar po tratah okrog šole, igro z žogo pa na tedanji makadamski cesti. Za čas mimohoda furmanskih vozov smo se pač umaknili in nato zopet in zopet. Potekala je trda vadba, vse v veselju in ob učiteljevih spodbudah. Popeljal nas je tudi v telovadnico Sokolskega/Partizanskega doma, kjer nam je razkazoval telovadna orodja in med drugim pokazal svoje veščine na bradlji ter drugih orodjih.

Že naslednje leto smo v tekmah s sosednjimi šolami začeli zmagovati: Podgorje, Šmartno, Šmiklavž, Pameče, Kotlje; včasih pri njih v gosteh, drugič ob njihovem povratnem obisku na Selah.

Učitelj si je vztrajno in ob nasprotovanju lastnika prizadeval pridobiti del sosedove njive (tam je danes ograjeno šolsko igrišče) ter končno uspel. Na pridobljeni površini smo kmalu zgradili še odbojkarško igrišče. Učitelj je bil izvrsten odbojkar. Čeprav srednje rasti, je imel, mišičast kot je bil, visok skok in je obvladoval udarce nad mrežo.

Naposled je ocenil, da smo usposobljeni za ponovno tekmo z nižjo gimnazijo. Tokrat smo se spopadli na dvorišču Rotenturna in jih premagali tako v odbojki kot med dvema ognjema. Na njihovem domačem igrišču ni bilo lahko, kajti vajeni smo bili zelene trate in težke, mehkejšje vlažne žoge, ker nam je bila doma na tedaj še ne ograjenem igrišču večkrat uhajala in se namakala v bližnjem potoku. Njihova pa je bila suha, lahka, zvonila je od trdote; na trdem gladkem igrišču je tudi odskakovala povsem drugače. A vztrajna vadba je pokazala svoje.

Razen telovadbe sta Trilerjeva prinesla v kraj tudi šah in namizni tenis, dotlej v kraju neznani igri.

Največ zaslug pa sta za kraj naredila, ko sta pospešila nadgradnjo stare šole in elektrifikacijo spodnjih Sel ter Vrh. Veliko prostovoljnega, takrat se je reklo udarniškega dela, so pri tem opravili krajani sami, a tudi učitelja in učenci. Prenovljena šola je bila za vse dosežek, kajti namesto prejšnje ene same učilnice sta bili sedaj dve, pri čemer ena celo z odrom za gledališke predstave. Šolsko poslopje je bilo v rabi od zore do poznih večernih ur. Nad sto učencev, razporejenih v dopoldansko in popoldansko izmeno, po večerih pa še gospodinjki in gospodarski tečajji za odrasle: kuharski, šiviljski, sadjarski, pletenje košar, prosvetna igralna skupina, pevski zbor idr. Večerno tečajniško udejstvovanje je bilo tako razgibano, da so šolske oblasti prav na tej šoli organizirale vzorčni ogled ročnega dela za učitelje Mislinjske in Mežiške doline, ki se ga je udeležilo nad 70 učiteljev. Učitelj Stane je, kajpak, v svojem slogu izzval ta učiteljski zbor, naj se z njegovimi učenci pomerijo v odbojki in med dvema ognjema. Izziv so sprejeli in v obojem gladko izgubili.

Razen tega so bili učenci, kot že poprej, redno udeleženi pri pogozdovanju okoliških gozdov s sadikami iz bližnje gozdne drevesnice, po logarjevi oceni z visokim uspehom ravnosti sadik. Sodelovali so na šolskem vrtu in po kmetijah pri sajenju in čiščenju sadnega drevja pa celo pod učiteljevim vodstvom pomagali pri pokrivanju streh; množica dela vajenih otroških rok je strešnike urno spravila s skladovnice s tal na vrh slemena h krovcem.

Veliko naporov in spretnosti sta morala učitelja vložiti, da je napredek v kraju stekel in ni zastal. Delovale so takrat tudi še nasprotni sile in nevidna propaganda s širjenjem malodušja. Pojavljala se je nekakšna uporniška "Matjaževa vojska"; kmečki delavci naj se ne bi zaposlovali v industrijskih podjetjih,

kjer je delavcev sicer primanjkovalo; nekateri naborniki so raje prek zelene državne meje bežali v Avstrijo, da bi se izognili služenju vojaščine, ipd. A napredek je vendar tekel nezadržno.

V istem času so si krajani zgradili tudi Zadrudni dom, kamor se je lahko preselila krajevna trgovina, dotlej zasilno umeščena v pritličje Anžičeve hiše. Pri tej gradnji sta imela učitelja sicer stransko vlogo, saj dejavnost ni bila neposredno povezana s šolo, a njune predhodne sveže izkušnje s prenavljanjem šole so gradbenemu odбору v marsičem koristile.

Učitelja Matilda in Stane sta torej v kratki petletki požrtvovalno in nesebično storila za šolski okoliš Sele-Vrhe največ, kar je bilo v njuni moči, upoštevač, da je šolsko poslopje v gradbenem smislu sicer preživelo pred tem dve veliki vojni, a sta ga vojaštvo in kasneje okupator glede notranje opreme dokaj oskubila.

Doletela ju je vsa trpkost učiteljstva, podobno kot duhovnike, vojake, železničarje ..., ki jih oblasti razporejajo iz kraja v kraj po potrebi službe. V kratkem času sta se morala nekajkrat seliti: prihod na Sele in vselitev v pritlično staro šolsko stanovanje; izselitev iz tega stanovanja v začasno bivališče pri Vrčkovski žagi za čas prezidavanja šole; vselitev v sveže dograjeno novo stanovanje nadgrajene šole; po premetitvi pa zopet selitev s Sel v mesto.

K napredku je pripomogel tudi splet okoliščin, ki so dozorele, da pride v kraju do dviga kulture in prosvete. Učitelja sta ta dvig pospešila, prej domala zakotno šolo skupaj s krajem zbudila, s čimer sta njunim stanovskim naslednikom zapustila ugodno podlago za nadaljevanje začete smeri, saj je postala ta šola dandanes zgledna celo v

državnem merilu (slike izpričujejo opisan napredek).

Medtem ko se je Matilda izoblikovala z rednim učiteljskim in nato obdržala pričakovano učiteljsko stalnost, je Stane z zapoznelim vstopom med učiteljske vrste naglo zažarel, kratek čas gorel, a začel žal prehitro ugašati. Še preden so ju oblasti po kratkih petih letih premestile s Sel v slovenjgraške šole, so celo učenci že opažali Stanetovo slabost do kozarca.

S svojim nekdanjim učiteljem sva se po kakšnih desetih letih slučajno srečala na glavnem mestnem trgu. Zdel se mi je malce zapuščen in ob srečanju je deloval skoraj zbegano. Povabil sem ga v slaščičarno, kjer smo nekdanj z njim slavili športne uspehe. Zanimalo ga je moje končano šolanje in življenjska pot, saj se z njim vmes nisem srečeval, ker po osnovni šoli nisem bil več v domači občini.

Sedeč ob mizi me je nepričakovano krčevito stisnil za zapestje s svojo močno dlanjo, utrjeno pač še od nekdanjih sokolskih vadb na bradlji, se po svoji navadi ostro zazrl vame z orošenimi očmi, s tresočo brado, rekoč: "Vanč, da boš vedel, pa naj ostane med nama ...!"

S tremi izrečenimi besedami mi je izpovedal vso svojo duševno bolečino, ki sem jo brž razumel, a pomoč ni bila mogoča.

"Vanč, med nama!" je ponovil. "Velja!" sem odvrnil in stisnil roko.

Nikdar poprej me ni klical Vanč. Uganil sem, da se takrat z menoj ni želel pogovarjati kot učitelj z nekdanjim učencem, ampak z zrelim moškim. Zdelo se mi je, da skuša opravičiti svoj zaton.

Tedaj sem ga videl zadnjič, kajti moja službena pot me je vodila izven Slovenije.

Osnovna šola Sele-Vrhe

Mojčina ženitna posredovalnica

Ženin za hčerko

Milena J. Cigler

Mojca je obupala nad menoj (vsaj začasno) in je rekla, da je zdaj našla ženina za hčerko, ker zame še ni našla kaj primerne. Martina je torej po Mojčinih navodilih odpeljala izpred domače hiše naš stari dobri clio in jaz sem blagoslovila to ekspedicijo v neznano ženino naročje. Ko se je v nedeljo zvečer vrnila, sva jo obe z Dunjo napadli z vprašanji, kako je bilo pri ženinu.

Pa je začela pripovedovati: Mojca mi je po poti pripovedovala, da je Vinko, tako je ženinu ime, sam na veliki kmetiji. Starši so mu umrli in nima nikogar, ki bi mu naslonil glavo na rame. (Mojca se rada literarno izraža.) Hiša je sicer stara kakih dvesto let, hlev je pa nov in živina lepa. Mene je bolj zanimalo, kakšen je ta Mirko in v pogovoru o njem sva se približali njegovi kmetiji. "Pa ne odkloni hrane, če ti ponudi, Štajerci so užaljeni, če zavrneš njihovo gostoljubje!" je še naročala Mojca. Mojca je potrkala in ker se ni nihče oglasil, je sunila kuhinjska vrata navznoter in sva se nekako zrinili v kuhinjo. Za vrati je na pručki sedel mlad fant, neobrit, a lepih potez. Jedel je jogurt in gledal televizijo, ki je čepela na polički pod stropom. Ko je jogurt pojedel, se je na pručki zasukal in usmeril prazen lonček na vrh kupa smeti, na katerem je imel nekakšen koš za metanje lončkov. Zadaj za tem kupom je bila cela serija časopisov, da se ni videlo, da je spodaj kavč. Tudi od štedilnika je bila vidna le električna plošča. "Križana gora, Mirko, kako pa imaš!" se je čudila in skoraj razvezila Mojca. "Ali ti nisem povedala, da prideva na ogled?"

Mirko se je popraskal za ušesi in rekel, da naju povabi na malico. "Kje bomo pa jedli? Na kolenih, kot ti? Kaj si pa skuhal dobrega?" je malo omilila ton in mi namignila, naj se sprostim in nekam usedem. Pravzaprav se ni bilo kam usesti. Zato je Mojca naročila, naj prinese malico pred hišo in sva se pobrali iz tega kontejnerja – kuhinje. Še preden pa sva zaprli kuhinjska vrata, je za nama planil pes, velik kot nemški ovčar, in naju prisilil, da sva obstali med vrati. Mirko je psu odpri konzervo rib, nama pa konzervo fižola in vsaki je dal v roke čebulo, češ, da on je čebulo kot jabolka, zato je tako zdrav. Z Mojco sva se usedli na stopnice, ki so

Vir: www.hudo.com

vodile z verande, in ker nama je pozabil povedati, da je les že trhel, naju pa je kar nekaj teže, sva med jedjo začutili, da les poka in se stopnice vdirajo z nama vred. Mirko se je temu smejal tako zelo, da so mu solze tekle po zaraščenem licu, in kar je bilo res lep najlepše na njem, so bili snežno beli zobje. Tedaj sem res verjela v čudežno moč čebule in sem še sama ugriznila vanjo, ampak meni se je odkrhnil del zoba in sem postala slabe volje. "Kaj bosta počela, ko jaz odidem?" je zanimalo Mojco. "Segnala bova krave v hlev in skidala gnoj!" je odrezal Mirko. Meni se je za prvi dan vse skupaj kar malo zamerilo in sem rekla: "Počakala vas bom v hiši in skuhalo večerjo!" "Tudi prav!" se je strinjal in smo se zapodili vsak v svojo stran.

(Ne)logika

Marta Krejan

Irec pride v bar, naroči tri guinnesses in jih pije tako, da naredi požirek enega, nato požirek drugega, dokler jih ne popije do konca. Nato naroči še tri.

Točaj reče: "Veste, če naročite vsakega posebej, ne bodo tako kmalu ostali brez mehurčkov." Mož reče: "Ja, saj vem, ampak imam dva brata, enega v Ameriki in enega v Avstraliji. Ko smo šli vsak po svoje, smo si obljubili, da bomo takole pili v spomin na dne, ko smo bili skupaj. Vsak od teh je za enega brata, tretji pa zame."

Točaj ganjeno: "Kakšna krasna navada!" Irec postane redni gost v baru in vedno naroči enako. Nekega dne pa pride in naroči le dva vrčka. Drugi redni gostje to opazijo in v baru zavlada tišina.

Ko pride po drugo rundo, mu točaj reče:

Ko sem prišla nazaj v kuhinjo, sem najprej odrinila kup smeti od štedilnika in hotela pregledati, kakšne začimbe premore samski moški – moj nesojeni ženin. Nad štedilnikom so bile poličke in na njih vse mogoče vrečke. Ko sem premaknila vrečko od cimeta, je za njo nekaj zamigalo. Tam je čepela preplašena miška in me gledala, kaj bom storila. Z zanimanjem se prestavljala še ostale začimbe in ugotovila, da se je na polici utaborila cela mišja družina. Potem sem med štedilnikom in pomivalnim koritom zagledala polno steklenic od ruma, vina in žganja in jih začela vlačiti ven. Tudi za njimi je migalo. Iz teme so me opazovali ščurki, cela zalega jih je bila.

Zmajala sem z glavo in se lotila shrambe. Iskala sem po policah in končno našla nekakšne klobase, prevlečene s plesnijo. Na drugi strani shrambe je nekaj škrtalo. Obrnila sem glavo in zagledala okroglega polha, ki je sproščeno glodal košček starega kruha in me opazoval, ne da bi se prestrašil. Vzela sem klobase in se vrnila v kontejner, poiskala lonec in nalila vode na klobase. Medtem je skozi okno priplezal lep črno bel maček, iztegnil tacco v lonec (ki sem ga pozabila pokriti) in si vzel konec klobase. Bilo je tako smešno in nenavadno, da sem se zdaj jaz smejala, da sem bila solzna, ko je Mirko vstopil. Ko sem mu pojasnila, kaj se je zgodilo, in da to je pa že malo prehudo, čeprav je smešno, je rekel, ko me je objel čez rame: "Glavno, da se imava rada!" Jaz pa sem se izmuznila tej ljubezni z izgovorom, da grem v trgovino po kislno zelje in sem jo pobrisala domov.

"Iskreno sožalje, kolega."

Irec reče: "O, ne, vse je v redu. Samo med mormone sem prestopil, pa sem moral opustiti pijačo."

(T. Cathcart, D. Klein: Ste že slišali tistega o Platonu ...)

V isti knjigi piše še: "Brez logike je razum neuporaben. Z njo lahko zmagaš v prepirih in odvrneš ljudske množice." Kako pa je z nelogičnim sklepanjem, ki je precej bolj razširjeno kot se nam zdi? Nelogično sklepanje namreč pride še kako prav. Tistemu, ki ga zna izrabiti, seveda, in takrat, kadar nismo ravno pozorni ali dovolj zbrani, ko nas "Tisti" v nekaj prepričuje. Navadno se to počne z argumenti, ki to v resnici sploh niso. Se vam ne zdi, da nas ravno s tem ves čas prepričujejo in dokazujejo pravilnosti svojih odločitev tisti, ki imajo moč in oblast? Ampak (ne)logika, ki je sama sebi namen, očitno lahko služi tudi nam. No, nekaterim posameznikom, kot je tisti Irec od prej.

Eno so mnenja, drugo argumenti, tretje zmote ... In slednje, ki jih ni prav malo, nas hitro zavedejo. Ena od teh je t. i. argument proti človeku (ad hominem). Gre za napad na človeka, ki zagovarja neko stališče, ne pa za razumno navajanje razlogov.

Nasprotnik napade njegov značaj, status ali pripadnost neki skupini, pri čemer ne upošteva, da ima ta človek morda prav. Poslanec: "Predlagam, da se avtocesta zgradi po tej in tej trasi."

Vaščan: "Tebi gre samo za denar, torej ti že ne boš odločal, kje bo avtocesta!"

Nekako nasproti temu "argumentu" pa stoji zmota napačnega sklicevanja na avtoriteto (ad verecundiam), ko neko stališče ali trditev sprejememo kot resnično samo zato, ker tako pravi strokovnjak ali neka znana oseba.

Filip Flisar je odličen športnik in pravi, da naj vlagamo v plemenite kovine, torej bomo vlagali v plemenite kovine. Sklicevanje na avtoriteto samo po sebi seveda ni slabo, prav gotovo obstajajo dobri razlogi, da se naslonimo na mnenje strokovnjakov, vendar seveda na področjih, na katerih tudi so strokovnjaki.

No, tale je pa zame:

Prodajalec: Gospa, tale sesalnik vam bo prihranil pol dela."

Stranka: "Odlično!" Dajte mi dva!"

LUŠTNA ŽENKA

*Je lovec Janez luštno ženko imel,
ves je bil prevzet in zlo vesel,
ko lahko pohvalil se je z njo,
prijateljem razkril res srečo vso.*

*A vedel ni, o, hodil je na lov,
in preden, ko se vrnil je domov,
je lovec drug pri ženi vasoval,
kot zapeljivec to je dobro znal.*

*A lovec Janez tega vedel ni,
čeprav smejali so se mu prav vsi,
še vedno svojo ženko hvalil je,
o njej govoril lepo je prav vse.*

*Poslušajte zdaj dober ta nasvet,
drugačen je, kot viden je ta svet,
v življenju preveliko je prevar,
za skok čez plot naj nam ne bo nič mar.*

Zlatko Škrubej

Zlatko Škrubej

Za šalo ali zares?

OČETOV NASVET

Oče svetuje hčerki: Če se kdaj poročiš, se daj z vojakom.

- Zakaj?
- Ker zna kuhati, pospravljati in ubogati povelja.

IZKUŠEN TAST

Mladoporočenec navdušeno pove tastu: Poroka prinese glasbo v življenje.

- Tast z izkušnjami: Drži, tudi sam sem prav hitro izvedel, da sem druga violina.

PREPRIČEVANJE

Prodajalka prepričuje stranko: Ta jopič lahko nosite vse leto.

- Tudi po vročini?
- Seveda takrat ga lahko nosite čez roko.

DOBRO VIDI

Zjutraj mož reče ženi: O, draga, danes pa nimaš modrčka.

- Ja, kako pa to veš?
- Kožo na vratu imaš tako napeto.

DOVOLJ BO

Zdravnik pri pregledu pravi Bertti:

Za vašo čezmerno težo vam priporočam lahkotno gimnastiko.

- Mislite sklece, trebušnjake in podobno?
- Ne, ne, dovolj bo, da odkimavate, ko vam ponudijo hrano.

NEUMNI LEKARNAR

Polde vstopi v apoteko: Imate prašek za bolhe?

- Kaj imate, psa ali mačko?
- Bolhe vendar!

GORENJEK

Magdo ena od prijateljic vljudno vpraša: Slišala sem, da si se zaljubila v Gorenjca.

- Da, res je.
- Mi lahko pokažeš njegovo sliko?
- Ne še, poslal mi jo je, a moram prej razviti negativ.

DVOM

Maja se obrne k Mojci, prikupni svetlolaski: V časopisu piše, da iščejo roparja in morilca.

Mojca odvrne: Ne verjamem, da se bo javil.

DVA PODALJŠKA

Učiteljica: Tinček, zakaj si zamudil v šolo?

- Zaspal sem in sanjal, da sem na nogometni tekmi.
- Že, a to ni noben razlog!
- Je, igrali so dva podaljška.

PREFRIGANI

Soseda sosedi: Tatovi so nam vse pokradli, medtem ko smo bili v hiši.

- Kako vendar?
- Bili so tako prefrigani, da so nam pustili televizor, medtem ko smo ga gledali.

Seme za kalitev

V led ali v ogenj?

Boštjan Jurič

Pomlad je ravno v polnem razmahu in to je čas, v katerem se nas večina najbolj intenzivno ukvarja s semeni in razmnoževanjem rastlin. Zato se mi je porodilo vprašanje, zakaj točno moramo semena pečkarjev pred kalitvijo zamrzniti in zakaj semen koščičarjev ne, kot nas uči stara ljudska modrost.

Stratifikacija ali izpostavljenost semena nizkim temperaturam za določeno obdobje povzroči, da se seme "aktivira" in začne s kalitvijo. Semena določenih vrst namreč vsebujejo hormone, ki zavirajo kalitev. Če so ti hormoni dovolj dolgo izpostavljeni zadosti nizkim temperaturam, razpadejo, in seme začne kaliti. Na ta način je rastlinska vrsta zavarovana pred tem, da bi semena začela kaliti prehitro, npr. sredi zime. Zato morajo semena določenih vrst premrzniti, da se sproži kalitev, medtem ko nekaterim ni treba – odvisno predvsem od tega, od kod ta rastlinska vrsta izvira.

Ogromna energija, shranjena v majhnem semenu.

Pri raziskovanju me je presenetilo predvsem to, da temperatura še zdaleč ni edini sprožilec naravnega mehanizma, ki uravnava kalitev. Nekatera semena za svojo uspešnost pri kalitvi potrebujejo celo ogenj, kar se s tujko imenuje piriscenca. Določene rastline so se na svoje življenjske razmere prilagodile tako, da jim ogenj služi kot sprožilec za to, da odvržejo semena, ki lahko začnejo kaliti. Na ta način imajo prednost pred semeni konkurenčnih rastlin, ki jih ogenj uniči. Tudi prst je po požaru zelo plodna, saj vsebuje ogromno mineralov in organskih snovi, zato imajo semena, ki so odporna proti ognju in so v tem času odvržena na zemljo, veliko možnosti, da uspejo.

Rastline so na ogenj prilagojene zelo

različno. Listje nekaterih dreves in grmičja v grmičastih predelih na zahodu Združenih držav (predvsem Kalifornija) je prekrito z vnetljivimi olji, ki spodbujajo širitev ognja. Pri tem ogenj aktivira njihova semena, ki imajo na opustošenem območju veliko možnost, da bodo uspešna. Semena nekaterih rastlin aktivira dim. Storži zasukanega bora (*Pinus contorta*) so zapečateni s smolo in semena se sprostijo šele, ko ogenj stopi smolo. Vrsta evkaliptusa (*Eucalyptus cypellocarpa*) ima sposobnost, da se po požaru po vsem deblu obraste z mladimi lističi.

V naravi obstajajo tudi drugi mehanizmi, ki aktivirajo semena. Necriscenca je, na primer, pojav, ko je sprožilec smrt matičnega grma ali veje; pri higriscenci aktivacija in kalitev semena sproži velika količina vode – na primer poplave; nekatere rastline za aktivacijo semen potrebujejo dovolj suhe pogoje, kar se imenuje xeriscenca, ipd.

Kot mi je nekoč dejal znanec, vneti permakulturnik: "Nobenega razloga ni, da bi se bali, ali nam bo seme vzkalilo. Seme vsekakor BO vzkalilo, kajti to je njegova edina naloga in poslanstvo. V semenu je shranjena ogromna energija, ki samo čaka, da bo eksplodirala. Če bodo za to izpolnjeni le minimalni pogoji, bo seme uspešno."

Naš znanec Dolf v naravi najde marsikaj. Tele gobe res niso za v lonec, so pa odlične za kadilo ob veliki noči.

VELIKONOČNA NAGRADNA KRIŽANKA

	LJUBE- ZENSKA PESEM	TURŠKA REKA	ŠPANSKO MESTO	RAKOVEC IVAN	AGATHA CHRISTIE	PUŠKIN ALEKSA- NDER								
	OBLASTEN ČLOVEK													
	BEETHO- VNOVA SIMFO- NIJA													
	ORNA ZEMLJA POLITIK GREGOR						ROŽENA PLOŠČA	TUBER- KULOZA			NOVA VRSTA			
	▶													
	▶						DVOBOJ							
							DUNCAN ISADORA							
	▶													
	KRAŠKA SLOVEN. POKRAJINA	GOVORNI- ŠTVO	MORSKA PTICA		MNOŽIČNI PRODORI TONE PARTLIČ	▼	▼				KITAJSKI LESEN INSTRU- MENT			
	GORA V KRNSKEM POGORJU				KORISTNA PRIDO- BITEV					MESTO V HRVAŠ. ZAGORJU	NORDUSKO IME VODNA PTICA			
	KOROŠKI PLES				STRAN				KREŠI- MIR PETER			ANTON AŠKERC		
												CERAR		
	ETIOPSKI NAZIV ZA GOŠPOD				IVAN ZIDAR SADEŽI OLIK			OKSID	STARA ENOTA SEVANJA				RANO- CELNIK	RUSKO LETOVIŠČE OB ČRN. MORJU
	OBLOGE V USTIH DOJENČKOV				ODPRTINA V STENI				VEDENJE, NAVADE					
	RDEČI KRIŽ ŽELODČNI ENCIM				NESTRO- KOVNJAK				PRIMOR- SKO MESTO					
	ŽENSKO IME				PLEME V PERUJU IGOR MARKEVIČ				SVETNIŠKA PODOBA ERNEST BLOCH					
	ANTON KRISTAN												ANDREA PALLADIO	
	BAJUK ANDREJ								AVTOR: ANA HUDER- NIK	PREDSTOJ- NIK BANOVINE			ROBERT AIDRICH	

Pošljite nam rešitev nagradne križanke po navadni pošti ali po e-pošti skupaj z vašim naslovom in ena od nagrad, ki jih bomo izžrebali, je lahko vaša. Odgovore pričakujemo do 5. maja 2014 na enega od naslovov: Uredništvo Viharnika, Vorančev trg 1, 2380 Slovenj Gradec, viharnik.gg@gmail.com ali viharnik@gg-sg.si.

Finančni strah

Bernarda Dretnik,
samostojna premoženjska svetovalka

Strah je eno izmed osnovnih čustev. Je osnovni mehanizem za preživetje in je zato največkrat koristen, saj nas žene k previdnosti. Kaj hitro pa se lahko ta previdnost spremeni v otrplost, ker se bojimo, da nas bo nekdo prevaral ali ker se bojimo sprememb. V človeški naravi je močna želja, da vse ostane po starem. Vzdrževanje te otopenosti pa človeško psiho lahko načne do te mere, da ljudje postanemo povsem nebolgljena bitja. In trenutno je eden najpogostejših in najmočnejših strahov strah pred revščino. Ne samo Slovencev. Več kot polovico prebivalcev Velike Britanije je recimo bolj strah življenja v pokoju kot za svoje zdravje ali smrt partnerja! Ob tem bi lahko pričakovali, da se bodo na ta strah odzvali tako, da bodo pravočasno začeli iskati investicijske priložnosti za ustrezno finančno preskrbo v tretjem življenjskem obdobju, kajne? Žal se pričakovanja le redko uresničijo, glavni vzrok za to pa je nevednost! Večina ljudi je namreč finančno nepismenih. Poleg tega jih je strah, ker ne morejo predvideti in nadzorovati prihodnje situacije in zato raje ne naredijo ničesar. Enostavno otrpnejo. Finančna kriza, padec vrednosti delnic, negotova gospodarska situacija, nezadovoljstvo z obstoječimi finančnimi produkti ali celo izkušnja morebitne finančne prevare so zagotovo dejavniki, ki

Vir: <http://insajder.si>

ljudi lahko držijo v strahu pred ponovnim investiranjem. A le, če se ne zavedajo, da imajo v teoriji pravzaprav samo dve možnosti pri borbi s tem strahom: ali se mu prepustijo ali pa se z njim spopadejo. V praksi imajo dejansko celo eno samo možnost. Čim prej se spopasti s strahom in ponovno investirati. Finančni analitik Richard Russell je dejal: "V tej finančni krizi bomo izgubili vsi. Zmagovalec krize bo tisti, ki bo izgubil najmanj." Nikar ne pozabite, da v tej zgodbi nastopate tudi sami in da o tem, koliko boste izgubili, odločate sami. Če ne boste storili ničesar in boste imeli naložbe v gotovini, depozitih, klasičnih življenjskih zavarovanjih ali obveznicah, boste izgubili največ. Ne verjamete? Direktiva EU predvideva ukinitvev gotovine do leta 2018, plačila nad 5000 evri v Sloveniji že danes niso več mogoča, EU želi v prihodnje

prepovedati gotovinske transakcije nad 500 evri, nepojasnen izvor gotovine je v Sloveniji že danes obdavčen s 70 %, kupna moč denarja v enem letu v povprečju upade za 5 %. Pri depozitih obresti že danes ne pokrivajo realne letne inflacije (5 %), obstaja realna možnost zasege dela depozita (t. i. bail-in) ali njegove spremembe v državne obveznice, obstaja možnost devalvacije ali zamenjave valute. Klasična življenjska zavarovanja imajo večino naložb v denarni obliki, zato so podvržena vsem prej naštetim negativnim dejavnikom. Tudi garantirana višina glavnice, v kupni moči čez 15 ali 20 let, vam takrat ne bo mogla nič pomagati, ker bo zaradi visoke inflacije popolnoma razvrednotena. Trg obveznic, ki trenutno predstavlja enega izmed največjih globalnih finančnih izzivov, se je napihnil v balon. Njegove razsežnosti presega celo velikost balona tehnoloških delnic in se bo prej ali slej razpočil. Torej, če se prepustite strahu pred investiranjem, se boste že vnaprej obsodili na neuspeh. Brez možnosti, da vam uspe! Če bi se tako prepustili strahu po prvem nerodnem padcu, ko ste se učili hoditi, bi se danes še vedno plazili. Tako pa je bil vsak vaš padec le nova izkušnja do stabilnega koraka. Tudi strah pred investiranjem morate zato sprejeti kot življenjskega sopotnika in vsako manj dobro izkušnjo sprejeti kot učenje na poti do trenutka, ko boste na pravilen način zopet uspeli poskrbeti za svojo finančno varnost in stabilnost. Naj ta sestavek zaključim z modrostjo, ki pravi: "Ni nam treba biti pametnejši od svojih let. Dovolj bo, če bomo pametnejši od svojih strahov."

Razvojni CEnter

KOroškega

GOspodarstva

GLI d.o.o.

Gozdno lesni inženiring

GG
inpo d.o.o.

EKO AKCIJA
SOBOTA 24. APRIL 2014
OD 9.30 DO 11.30 PRI ELIZABETINEM DOMU
V SLOVENJ GRADCU

KAJ SE BO DOGAJALO?

Predelava neuporabnih predmetov in popravilo nedelujočih stvari ter ozaveščanje o porabi energije.

POPRAVILO KOLEŠ: Tukaj se bo naučilo zamenjati zračnico, pedalo, verigo, popraviti zavore in kako skrbeti za kolo. Če potrebuješ popravilo kolesa ga pripelji s sabo in tudi dele kolesa, če jih želiš zamenjati (pedalo, zračnica).

MENJAVA OBLAČIL: Imaš obleke, ki ti ne koristijo več? Pridi in daruj te obleke v zameno pa si izberi kakšno »novo«. Odlična priložnost za nov nakup!

IZDELAVA MILA: Le kdo se ne umiva? Iz naravnih materialov lahko naredimo milo, ki je bolj zdravo za našo uporabo in cenovno bolj ugodno.

IZDELAVA OBLAČIL: Se zavedaš, da lahko čistiš veliko bolj naravno, kot to delaš do sedaj? Veliko eko čistil lahko narediš tudi doma! - na primer... pralni prašek ☺

IZDELAVA NALEPK: Ozavestite sebe in svojo družino, da je potrebno skrbeti za porabo vode in za porabo električne energije – tudi lična nalepka na stranišču ali ob stikalu lahko pomaga ☺

EKO DRUŽABNI KOTIČEK: Tudi igrati in klepetati se da na eko način.

RECIKLIRAJ SVOJE MISLI! Če drugega ne - preden nekaj poveš odstraniš tisto, kar bi lahko drugega užalilo. ☺

PRIDITE!

SKAVTI STEGA KOROŠKA 1 – ZVEZDNI VETER

1.000.000 €
ZA ZDRAVLJENJE,
KO TO NAJBOLJ
POTREBUJETE

Best Doctors®
 Zdravstveno zavarovanje

080 19 20

www.ZavarovalnicaMaribor.si

Gozdno-lesna veriga GG Slovenj Gradec

Trudimo se, da lesu, ki zraste pri nas, dodamo kar največjo vrednost, pri čemer zaposlujeemo ljudi, ki živijo in delajo pri nas. Približno polovico hlodovine pridobimo iz državnih gozdov, vsaj še enkrat toliko pa je odkupimo od gozdnih posestnikov.

Prednosti, ki jih ima gozdni posestnik z oddajo svoje hlodovine GG Slovenj Gradec:

- odkup hlodovine smreke, jelke, macesna, bora in bukve po poštenu ceni in plačilo v 30 dneh
- odkup hlodovine vseh dolžin, debelin in kvalitete ter organiziran odvoz sortimentov
- odkup lesa na panju in organizirana sečnja ter spravilo lesa
- elektronski prevzem lesa na našem skladišču
- izdelava poročila o pavšalnem nadomestilu za prodajo okroglega lesa za preteklo leto
- bonusi za dobavo hlodovine

Kontaktne osebe za odkup:

Božo Vrhnjak, vodja odkupa, tel. 031 575 172; e-pošta bozo.vrhnjak@gg-sg.si

Robert Uršej, odkupovalec, tel. 051 606 872; e-pošta robert.ursej@gg-sg.si

Ivan Martini, odkupovalec, tel. 041 656 005

Prosimo, da z omenjenimi osebami navežete stik in radi se bodo oglasili pri vas in se z vami dogovorili o podrobnostih.

Z oddajo hlodovine GG-ju Slovenj Gradec boste naredili veliko koristnega zase in s tem zagotovili zaposlitve ljudjem v našem okolju.

**GOZDNO
GOSPODARSTVO
SLOVENJ GRADEC D.D.**